

III.

Dagbog fra Rigsforsamlingen paa
Eidsvold

fra 7de April til 24de Mai 1814.

Eidsvollbassen den 11te April 1814.

Da jeg har foresat mig at holde en Dagbog over den ligesaa uventede som mærkværdige og for Norges Fremtid saa vigtige Rigsforsamling samt mine egne, vist ikke Jean Paulsfe „Fata und Werke“ ved denne Anledning, saa vil jeg begynde med min Reise til Eidsvoll. Denne Begyndelse var just ikke brillant. Efter megen Judicering over, paa hvad Maade man bedst kunde slaae sig igjennem det bestialske Fjore, besluttede jeg at age i Kjerre og lade Tøiet gaae med Slæde. Her mødte nu en Omstændighed, som var af en slet Forbetydning. Min Kuffert blev af den ubehændige Skydskarl kastet ned i et Vandpusse og Tøiet derved saaledes tilraffet, at jeg blev forsinket en Times Tid førend det blev bragt i Orden. Jeg tiltraadte derpaa Reisen og trøstede mig ved, at fordi min Kuffert faldt i Snavset, er det ikke sagt, at Constitutionen skal have samme Skjæbne, især da Kufferten ingen Constitution i. e. „Contusion“ fik. Føret var bedre end jeg havde ventet, da Veien var fast i Bunden. Kun et Par Steder maatte jeg tage Benene fat. Steenstrup indhentede mig ved Lillestenset, og der toge vi begge Afsked med en Valg-Prætendent og Liebhaber, som saae bøs ud. Jeg reiste Kl. 5 den 7de April og kom Kl. 8 til „Gursta“, traf der en Major Grønvold og Michael Cappelen, med hvem jeg som Ottesens Commissionair spillede et Par Timer Boston. Steenstrup kom siden til Selskabet og vi politiserede til Midnat. Hestene vare bestilte til næste Morgen den 8de April Kl. 6,

men kom først Kl. mellem 8 og 9. Jeg satte mig i Bognen hos Steenstrup og fandt Føret taaleligt paa et Par Steder nær over Afserskoven. Kl. 5 naaede vi Aggershuus Fæstning og traf der Provst Hount som Meddeputeret for Smaaalehnenes Amt. Efter en kort Excursion hos Otto Collett, hvor man fortalte den glædelige Efterretning om Korntilførsel med vore under Embargo lagte Skibe fra England til Bergen samt om Ahrenfeldts Sending for at forhindre de seilklare Briggers Undrømning, gik jeg til Raalunds og traf dem i Selskab hos Bjergaards. Prof. Rosted, som ogsaa var der, fortalte, at han havde havt sex "Constitutioner til Gjennemlæsning, som var Skrab. I en af disse var gjort den Betingelse, at den norske Konge skulde ægte en uberhygtet Pige, samt om Dpretelse af en "Hestebjørn" og "Klippe-Orden".

Den 9de April fortsatte jeg Reisen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ -Morgen i min Kjerre og holdt hele Veien Følge med Regjeringsraad Collett og Steenstrup. At Føret var taaleligt, kan sluttes deraf, at jeg naaede Eidsvold Kl. 5 om Eftermiddagen. Men her, hvor vi troede at have overstaaet Reisens største Gjenvordigheder, toge disse først deres Begyndelse. Efterat have opholdt os, Steenstrup og jeg, en halv Times Tid paa Bærket uden at faae Baadt eller Tørt, fik vi vor Qvarteer-Seddel, der henviste os til en Gaard, "Grue" kaldet, $\frac{3}{4}$ Miil fra Bærket. Idet vi toge derafra mødte vi en Lieutenant Piro, som vederqvægede os med en Dram og Pandelage. Vi naaede først vort Logis, som laae paa den anden Side Elven, Kl. 8 $\frac{1}{2}$ om Aftenen og lærte deraf, at der, især naar Føret blev værre, vilde medgaae idetmindste sex Timer daglig til vor Frem- og Tilbagereise. Veien var yderst slet og paa visse Steder halsbrækkende, ja man forsikrede, at naar Elven voxede, vilde den blive aldeles ufremkommelig. Dertil kom, at Logiets Beværtning og Senge vare heel maadelige. Andre Deputerede, som man før vor Ankomst havde viist derhen, havde strax flyttet og erklæret, at de ei kunde udholde det der, og endda havde man den Uforsømmethed at skikke os did. Jeg forfattede strax en alvorlig Remonstration mod en slig Behandling, men besluttede dog at oppebie Foged Colletts An-

komst. Han indtraf først Kl. 10 om Aftenen og fandt sig ligesaa misnøiet som vi med dette Arrangement. Vi besluttede derfor, for ei at gjøre videre Ophævelser, at see os om bedre Leilighed, som vi troede at finde paa Eidsvoldbakken, $\frac{1}{4}$ Miils Bei nærmere Bærket. Efterat vi havde styrket os paa god Madeira, som Collet bragte med fra Christiania og holdt os lystige, gif vi til Sengs i tre opstillede Senge med fugtige Lagener. Collett og jeg bleve Antipoder, og da vore Senge neppe vare to Alen lange, maatte vi gjøre en Constitution om vor Sengeforsatning, hvori blev vedtaget og gjort til Lov, at enhver Parts eiende tvende Been skulde følge de gjensidige Diagonaler, dog med Forbeholdenhed ikke at spænde paa de reciproque Næser, som stode i en ubetydelig Afstand fra den store Taaes Spidse.

Tidlig næste Morgen, den store 10de April, skyndte vi os med at komme fra vort usle Dvarteer og begav os til Eidsvoldbakken. Der traf vi Sverdrup og Falsen, som strax gjorde Udvei til at skaffe os et ret valkert Bærelse ligeoverfor deres. Da det lakkede ad Kirketid, og hele Rigsforsamlingens Personale skulde møde der, ilede vi at gjøre vort Toilette istand og begav os Kl. 10 til den i Nærheden liggende Eidsvold Kirke, paa hvis Kirkegaard vi fandt Rigsraadet og Bisperne Bæch og Bugge i fuld Puds for at modtage Prindsen. Da han var kommet og havde indbudt Forsamlingen til at følge sig i Templet for at nedbede Himlens Velsignelse, begyndte Toget i fuld Procession. Efterat et Par Psalmer vare sungne, besteg Leganger Prædikestolen. Efter en kort Indledning afhandlede han det Thema: „Hvorledes vi ved at efterligne Forløseren i gavnlig Virksomhed skulde vinde Udbødelighed.“ Apostropherne til Prindsen og Rigsforsamlingen vare, den første vel meget stuvet med Virak og den sidste med upassende Lektioner. Efter Prædikenen offrede den hele Rigsforsamling, hvorover Prædikanten neppe i Hjertet var saa misnøiet, som han siden paa Bærket vilde indbilde os. Gudstjenesten endtes med „O store Gud, vi love dig“ — nei, om Forladelse, denne Psalme blev sunget strax efter Prædikenen. Aldrig har Norge havt en høitideligere Dag, og skjøn var denne Paastemorgen. Solen skinnede klart og blidt fra den skyfri

Himmel og Himlen smilede til det store Værk, hvortil den give Held og Betsignelse, at Stenen maa bortvælttes og Norge opstaae forklaret af den Grav, hvori Dumbhed, List og Vold søgte at nedstyrte det.

De Deputerede mødte paa Eidsvold og afleverede deres Adresser, som bleve modtagne af Regenten og eftersete af Sommerhjelms og Bispernes Bænk og Bugge. Siden blev der spist og drukket og passieret. Kl. 7 toge vi hjem, røgte vor Pipe til en Kop Thee, og da Falsen kort efter kom, blev endeel af hans Constitution gennemgaaet og discuteret. Indledningen er vel skrevet og det bedste af den franske Constitution fra 91 samt af den nordamerikanske og engelske Constitution benyttet.

Den 11te April var bestemt til Rigsforsamlingens Møde for af Regenten at constitueres. Dette skete paa den store Forsamlings-Sal. Alle Repræsentanterne ordnedes efter en over dem forfattet alphabetisk Liste, hvorved Busseruds Amts Deputerede kom øverst paa høire og Christianias Deputerede paa venstre Side af Regenten, hvis forgyldte Stol stod paa en tre Trapper opløstet Forhøining, paa hvilken stode Rigsraadet, Bisperne, den constituerede Stiftamtmand, Wibe og Adjutanterne. Det var et stolt Syn at skue hen over denne blandede Skare af Norges Mænd (113 i Tallet) og at see Bonden ved Siden af, stundom over Greven og Kammerherren. Saaledes stod Christoffer Høen over Kammerherre Løvenskjold. Regenten aabnede Forsamlingen med en Tale, som snart vil blive trykt i Rigsforsamlingens Tidende, og som blev vel udført under en høitidelig Stilhed. I Forstningen var han noget frygtløs, men det skadede ikke, da det vidnede om, at han følte Dieblikkets og Sagens Vigtighed og havde Agtelse for den Forsamling, han talte til. Efter Taleren blev oplæst først paa Fransk og siden paa Dansk hans velskrevne Brev til Sverrigs Konge, som denne har havt den Uforsømmethed at sende uaabnet tilbage. Med den franske Læsning, som besørgeedes af Holten, gik det maadeligt, og Prindsen maatte adskillige Gange rette ham. Efterat Prindsen havde opfordret Forsamlingen til at organisere sig ved Valg af Præsident, Vicepræsident og Secretair, forlod han Salen, som

paa hans Opfordring gjenlød af et tre Gange gjentaget „Held Norge!“. Derefter foretoges ommeldte Valg, og blev da P. Anfer udkaaert til Præsident, Statsraad Røggert til Vicepræsident og Christie til Secretair. Præsidenten foreslog en Committee af sex Medlemmer til at udarbejde et Reglement for Ordenen i Rigsforsamlingens Forhandlinger samt en Tak-Adresse til Regenten for hans Bestræbelser og Opoffrelser for Norges Vel, hvortil valgtes Anfer, Hegerman, Røggert, Sverdrup, Falsen og Bergeland. Alle Stiftstædernes Deputerede spiste den Dag ved Prindsens Taffel og de øvrige Deputerede i tvende store Bærelser. — I Byse vendte vi tilbage til vort Logis, og efter Sverdrups Anmodning gjorde jeg et Udkast til den bestemte Tak-Adresse, som med faa Forandringer eller Tillæg af Sverdrup blev næste Dag antaget af Committeeen. — Blandt Dagens Nyheder er forglemt at anføre, at der den 9de April indfandt sig i Christiania en Gesandt fra Sverrig, en Lagmand, hvis Erinde siges at have været at undskylde hos Prindsen de mod ham udviste Grovheder, der havde deres Grund i, at man troede, han havde handlet egenraadig uden Folkets Samtykke. — Om Forsamlingens Sal vil jeg endnu anmærke, at den gaaer gennem hele Bygningen, faaer sin Belysning fra meget store Glasdøre i den ene Ende af Salen, er tapetseret med Grantræer, som dog give en ubehagelig Uddunstning, har tre Rader med rødt Klæde betrukne Bænke, og at der paa Væggene hænge adskillige gode Malerier, blandt hvilke Christian den Fjerdes Portrait, en Copi af det Manderfeldtske paa Kunstammeret.

Den 12te April.

Idag sammentraadte Rigsdagen Kl. 10 Formiddag. Først blev oplæst og voteret paa det forommeldte Reglement, der indeholdt, troer jeg, 17 Poster, af hvilke kun den ene, som bemyndigede Præsidenten Ret til at udelukke det Medlem, der efter tvende gjentagne Advarsler ikke iagttog Tausshed og Orden, af Selfabet, mødte almindelig Modstand og det blev vedtaget, at intet Medlem kan udelukkes uden efter Votering. Præsidenten faaer sig en Klokke, hvormed han ringer til Orden. Derpaa

blev Tak-Adressen oplæst og ved Boting med oprakte Arme antaget. Men nu fremstod Bergeland, som i alle de foregaaende Dage havde gjort lærde Miner og ikke værdiset Nogen uden enkelte Kanuter af sit eller Wedels Parti at tale med dem, og holdt en lang studeret Tale, der fornemmelig gik ud paa at taxere Prindsen som Usurpateur og dadle de Mænd, som i Raadet paa Eidsvold i Februar havde samtykket i at overdrage ham Regjeringen, der kun ved en Folkerepræsentation kunde tilstaaes, og foreslog, at Rigsforsamlingen nu skulde bemyndige ham til at føre Regjeringen, samt at man tillige skulde udstede en Tak-Adresse til dem, der paa Eidsvold havde paataalt Folkets Rettigheder i Henseende til Regjeringsformens Bestemmelse. P. Anker besvarede denne Insult ganske passende og med Sindighed, og Sverdrup tog Ordet efter ham for at gøre opmærksom paa, at Bergeland debiterede Ting, som han ikke kunde vide, og som vare falske, da Samlingen paa Eidsvold ikke var nogen offentlig Act eller stod i nogen Forbindelse med Regentens senere Bestemmelser. Kammerherre Løvenskjold, som først den 10de April skal have aflagt den befalede Ed for Regenten med samme Forbehold som Wedel, at han nærmere vil ansee Constitutionen, foreslog, at den lovgivende Magt maatte fra nu af være i Rigsforsamlingens Hænder, hvilket ogsaa faldt igjennem. Den langagtige Blom (Sørenssriver og Wedels Skjolddrager) foreslog blandt andet, at enhver Deputeret maatte have Ret til at fordre bekræftet Udskrift af Forsamlingens Protocol af de Motioner, han maatte have gjort ved Forhandlingerne for at kunne legitimere sig for sine Mandatarier, hvorpaa blev resolveret, at Enhver kunde faae sit eget skriftlige Botum, som han havde indleveret til Protocollen, vidimeret tilbage. Til Redacturer af den udgivende Rigsforsamlings-Tidende bleve efter Præsidentens Forslag antagne Sverdrup, J. Møll og Præsten Grøgaard. — Til Slutning blev af Præsidenten foreslaaet at vælge en Committee bestaaende af 15 Medlemmer til at gøre et Udkast til Constitutionen, og dermed endte denne Dags Forhandlinger. Efterat have spist og drukket Kaffe toge Collett, Steenstrup og jeg til det os anviste nye Logis paa Gaarden Lysager, $\frac{1}{4}$ Mil fra

Bærfet, hvortil der er en taalelig god Bei, og hvor vi befinde os ganske vel. Vi have rigtignok alle tre eet Bærelse, men det er skikkelig rummeligt.

Den 13de April.

Nl. 9 toge vi til Forsamlingen, hvis Forhandlinger begyndte med Votering paa de 15 Lemmer af Constitutions-Committeen. Partierne eller rettere Partiet begyndte nu alt at røre sig og skal Afsteneren forud have udsendt skriftlige Sedler for at hverve Stemmer. Desuagtet blev der dog en stor Minoritet af dem antaget. Valgte bleve Falsen, Sverdrup, Diriks, Rogert, Rein, Hegerman, Stabell, Møksfeldt, Omsen, Wedel, Wergeland, Hall (?) (Minoriteten af Partiet), Ego, Kammerherre Petersen og Provst Middelfart. De tvende sidste bleve valgte ved Lodkastning med Christie, da de alle tre havde lige Stemmer. — Efterat Forsamlingen var hævet, begyndte Committeeen sine Functioner med at fastsætte de almindelige Grundsætninger for Constitutionen og fik efter endeel Debatter med Oppositionen 11 Punkter færdige, hvilke atter næste Dag skulde oplæses og nærmere gennemgaaes. — Til Taffels vare ansagte Bufferuds, Christians Amts, Christiansands, Drammens, Fredrikshalds, Frederikstads og Hedemark Amts Deputerede. Vi kom først til Bords Nl. henved 5, efterat Prindsen havde converseret lidt med enhver af de Indbudne, og Selskabet bestod, foruden disse, af Rigsraadet, Holten, Raas og Biskop Bugge, der kom ved Slutningen af Maaltidet og blev min Sidemand. Denne Prælat forlystede Selskabet med sine som oftest slane og plumpe Vittigheder, og er en Slags geistlig Bajaz, en Rolle, som han har ombyttet med Skumlerens, og som med Hensyn paa hans Embede er dobbelt uværdigt. Jeg kunde derfor ikke bære mig for at give ham et lidet Hib, og da han ved en vis Leilighed erklærede, at han intet System havde, hvilket Haxthausen fandt forunderligt hos en Biskop, at gjøre den Bemærkning, at Bisp uden System forekom mig som Bisp uden Pommerants-Saft eller Extract, og havde ventet, at han skulde heraf have taget Anledning til at vende sine Vittigheds-Pile mod mig, men han var ganske høflig.

Prindsen havde faaet en Stats=Tidende fra 28de Marts, der melder om, at Østerrig har modsat sig Napoleons Dethronisation, der af England og de øvrige Allierede var paastaet som Basis for Freden, og at hin Magt i saa Fald vilde understøtte ham. Ogsaa vilde man vide af private Efterretninger, at de Allierede havde truffet deres Tropper fra Ponto=Corvo, misfornøiede over hans Inaktivitet, samt at Porten har erklæret Rusland Krig. Den bedste Nyhed er, at der er kommet circa 8,000 Tdr. Korn til Christiania=Fjorden, hvoraf 2,700 Tdr. til Stoltenberg i Tønsberg, og at mere ventes med Sikkerhed, skjøndt et vist Parti gjerne vil faae Alle indbildt, at vi intet Korn kunne vente, og har Kommen fuld af Klager over Korn=Mangel, som de true med at ville forelægge Forsamlingen, der dog ikke, saavidt jeg veed, er constitueret til Provianterings=Commission. Holten fortalte mig, at Pavels skal have holdt en Prædiken 1ste Paaske dag og sluttet den med en Bøn for Rigsforsamlingen, hvorved Alle skulle have været meget rørte. Efter Maaltidet kom Prindsen til Forsamlingen for at sige den Farvel, da han reiser i Morgen, og spadsere en Times Tid udenfor Huset.

Den 14de April.

Jeg har glemt at anføre, at Falsen blev valgt til Præsident og Justitsraad Diriks til Secretair i Commiteen. — 3 Dag Morges Kl. 9 tog jeg til Eidsvold for at bivaane Commiteen, som begynder Kl. 10 og sædvanlig varer til Kl. 2, som er Spisetid. De i Gaar debatterede 11 Poster bleve nu atter foretagne og den 8de Post om Bøernes Udelukkelse især vidtløftig debatteret. Man skred derpaa videre til Bestemmelse om den executive Magt og fik 4 Poster deraf færdige. Siden spistes der, og efter Maaltidet blev læst Aviser, som vare henlagte paa Forsamlingsalen, nemlig the Times, Svenske Aviser til 6te April, Aalborg=Aviser og den før ommeldte Statstidende, item en dansk Oversættelse af et svensk Blad, der indeholder et Brev fra Ponto=Corvo til Esjen, fuldt af Bitterhed og Trudsler mod Prindsen, samt et Par ministerielle Noter fra England om, at de ville lære Norge at kufse. Hvorledes dette Blad er blevet trykt i Norge, og hvo,

der har bragt det hid, kunde man for Curiositets Skyld ønske at vide. I en svensk Avis staaer ogsaa anmeldt E. Ankers Ankomst til England med tilføiede Anmærkninger om, hvor slet han vil blive modtaget. Sommerdagen har været skøn ligesom alle de Dage vi have tilbragt her, og Himlen smiler og smile fremdeles til os.

Den 15de April.

Efterat Constitutions = Commiteens Forhandlinger vare til Ende Kl. 2, bleve de fuldsørte og de af Commiteen antagne 11 Punkter, indeholdende de almindelige Grundsætninger, uddeelte i Afsskrift (thi Feltbogtrykkeriet, hvori Rigsforsamlings = Tidenden, hvis første Nr. skal indeholde Prindsens Tale ved Forsamlingens Aabning, kan ikke bestride meer) til samtlige Medlemmer, for at de nærmere kunne overveie dem til i Morgen, da de skulle diskuteres i Forsamlingen.

I Morges udarbeidede jeg to Strofer, og paa Veien til Forsamlingen den 3die Strose af følgende, efter Præsidentens Anmodning forfattede Sang:

Stiig, Christian! op paa Haralds Stol,
Naar Folkets Røst til Drot Dig kalder!
Skin klart som Dagens Morgensol,
Naar Mørket flyer og Taagen falder!
Paa Thinget stod Du blid og kjæk
De Godes Lys, de Ondes Skræk.

Da svor Du høit til Himlens Gud,
Og med Dig svore Landets Sønner:
At følge Viisdoms, Retfærds Bud
Og at staae fast, naar Uveir brønner,
Og hævde gamle Norges Sag
Indtil det sidste Aandedrag.

Med Gud og for den gode Sag
Vi freidigen gaae Alt imøde,
Og vente Norges Hædersdag:
Vor Samling er dens Morgenrøde:
Thi Folk og Drot staae Haand i Haand
Omslynge af Troskabs Vaand.

Da jeg havde faaet denne Sang opffrevet, viste jeg den til Rein og Sverdrup, som begge fandt den antagelig og leverede den derpaa til Christie for at faae den trykt til Søndag eller Mandag, da Brindsen ventes tilbage. — I Eftermiddag fortsatte Commiteen sine Forhandlinger til Kl. 6 og fik en halv Snees Punkter bestemte, blandt andre Kongens Titel, Arvesølgien, Ret til at besætte Embeder, Bestemmelse af Statsraadets Medlemmer nemlig i Alt 5: 1 for Finantssvæsenet, 1 for Justitsvæsenet, 1 for Krigssvæsenet, 1 for udenlandske Anliggender og 1 for Oplysnings- og Fattigsvæsenet med 6 Regjeringsraader. Kl. 7 toge vi bort, og Collett, Steenstrup og jeg besøgte paa Hjemveien Sverdrup og Falsen, som nu ere flyttede i Nærheden af Eidsvold. Bergeland var der, da vi kom, men stak snart paa sig. Siden passerede vi under Madeira til Kl. 10, da vi vandrede til vort Qvarteer, og kom mødige og trætte did Kl. 11.

Den 16de April.

Denne Dag var varm og tumultuarisk. Ved min Ankomst fik jeg den Tidende af P. Anker, at han havde faaet Brev fra Gothenborg, hvori meldes, at Ponto-Corvo har besluttet at lande med sine 20,000 Svædske og halvt saa mange Russer i Christiania-Fjorden, samt at 2 Skuder vare komne tomme tilbage fra Jylland med den Esterretning, at al Udsørsel til Norge var forbudet. Om den første Esterretning udlod Fortælleren sig selv, at han ansaae den for største Delen for Skryd, og den anden blev gjendrevet ved Breve til Fabricius fra Fredriksværn, at i Alt 30,000 den 7de vare indløbne i Christiania-Fjorden og fra Prætorius til Carl Stoltenberg under 1ste April, at han havde ordineret Korn for ham i Jylland. — Christie meldte mig, at Præsidenten havde decreteret, at min Sang endnu ikke kunde synges. — Rigsforsamlingen begyndte Kl. 10, og de af Commiteen foreslaagne 11 Punkter bleve postviis fremlagte til Discussion og Boting. Den 1ste Artikel: „Norge skal være et indskrænket arveligt Monarchi“ blev efter Falsens og Fleres Forslag givet det Tillæg: „Norge skal være et selvstændigt, udeleligt og uafhængeligt Rige, hvis Regent skal føre Navn af Konge“. Dette

Tillæg blev fundet nødvendigt, deels fordi det er en Artikel, som staaer i Forbindelse med den første, deels og fornemmelig fordi man maatte formode, at et vist Parti har hvervet og fremdeles vil hverve Stemmer mod Kongetitelen, og man ei vilde unde disse Tid til at søge Forstærkning for deres Parti. Wedel paastod, at man blot skulde indskrænke sig til den første Sætning, og at det var mod Reglementet at votere paa Ting, som ei først vare Forsamlingen forelagte. Falsen paastod, at det stred mod Repræsentanternes Rettighed at nægte dem Tillæg og Udvidelse og nærmere Bestemmelse af de fremsatte Sætninger, da ellers ingen Debat kunde finde Sted, og Christie paastod, at Reglementet ingen Lov havde, som forbød dette, samt at Wedel selv i den første Samling var afveget fra den Orden, som han nu paastod skulde følges. Efter megen Debatteren af Flere seirede den af Falsen gjorde Motion, og det blev vedtaget, at Sætningen med Tillæget skulde voteres paa og enhver Deputeret ved Voteringen opgive, om han antog Sætningen med eller uden Tillæg. Voteringen varede næsten 3 Timer, og Grundsætningen med Tillæg seirede, da den havde 78 Stemmer for sig. Men forinden dette gik for sig, og saasnart den første Sætning var oplæst, begjærede Bergeland Ordet og begyndte at oplæse en Afhandling om de forskjellige Regjeringsformer med deres Fordele og Mangler, udbroderet med Stumper af Montesquieu og Rousseau. Da han havde snakket et Kvarters Tid en Høben Sagen uvedkommende Ting, thi her spurgtes ikke om Andet end indskrænket Monarchi, — og han med sin Fernpande hærede sig over den lydelige Knurren, blev der af Collett, mig og Flere raabt: „til Sagen“, hvilket Præsidenten tog ilde op, men blev selv omsider saa kjed af Bergelands Præken, at han stoppede den. Under Voteringen over den første Grundsætning gav Kammerherre Petersen Bergeland en Finte for hans uvedkommende Præt og yttrede, at man vilde tillade ham ogsaa at *ennuier* Forsamlingen. De øvrige Punkter gik det glat med indtil det 8de Punkt, der, i Anledning af at Føderne fremdeles udelukkes fra Afgang til Landet, gav Anledning til nogle Debatter. Det 11te Punkt om Bærnepligtigheden gav Kammerherre Løvensfjeld

Anledning til at oplæse en zirlig Tractat, hvori han foreslaaer at Landet skulde inddeles i Lægder, der skulde præstere et vist Antal af Mandsskabet, som man kunde leie for sig. Derimod protesterede Hegermann og oplæste sine skriftligen yttrede Tanker desangaaende, hvori der var meget Godt, og yttrede han ved samme Anledning, at han heller vilde være simpel Soldat i en national Armee end Anfører for en Armee af Leiesvende. Da Forsamlingen ei kunde blive enig i denne Post, blev den indstillet til at tages under nærmere Overveielse af Commiteen, til hvem Lovensfjold indgiver sit Forslag. — Jeg bør endnu anmærke at Regentens Titel, som kunde synes ligegyldig, blev saa vidtløftigt debatteret, fordi enhver anden Titel end den af Konge maaskee vilde givet den executive Magt mindre Anseelse i den almindelige Mands Dine og bragt den nærværende Regent til at betænke sig paa at modtage hin Magt, hvilket just Modpartiet ønskede, men fornemmelig af den Grund, at om Norge ved Vold eller Overeenskomst skulde blive forenet med noget andet Land, det da skulde beholde sit Prædikat og sin Rang som Kongerige og ei blive anseet og behandlet som Provinds.

Den 18de April.

Strax ved min Ankomst mødte mig den behagelige Nyhed, at et Kornskib fra Sylland vel var blevet visiteret af en engelsk Krigsflaade, men at denne havde sagt, han ingen Ordre havde til at stoppe ham, men derimod advarede ham for to svenske Kapere, som vare i Farvandet. — Kl. 10 $\frac{1}{2}$ begyndte Commiteen, som meest beskæftigede sig med paany at gennemgaae de i Løverdags nedskrevne Poster og søiede et Par til. Den sidste Post var, at ingen Rang skulde finde Sted uden i Forening med Embeder, og at Kongen kan uddele Ordener for Fortjenester. Efter Maaltidet foretoges Valget af en Committee til at undersøge Finantvæsenet og gjøre Forslag til dets fremtidige Organisation. Imidlertid traadte Falsen frem og i en kort Tale foreslog Forsamlingen at bestemme, om ikke vore udvortes Forhold til andre Stater maa ansees denne Forsamling uvedkommende, hvilket og maatte være Tilfældet i Henseende til at forfatte specielle Lov-

bestemmelser, men at Forsamlingen, naar Constitutionen var udført og en Konge udnævnt, skulde hæves. Wedel fægtebe af al Kraft mod dette Forslag og paastod deels Forsamlingens Competence til at afgjøre forommeldte Gjenstande, Kongevalget undtagen, deels at det stred mod Reglementet at votere om saa vigtige Punkter førend de en Dag forud vare forelagte Forsamlingen. Det sidste benægtebe Falsen, som havde fremsat Motionen for at berøve Modpartiet Tid til at cabalere og hverve. Sagen blev ikke afgjort, og man sfred til Valget af Finants-Commiteen, hvortil kaaredes 9: Amtmand Krohg, Foged Collett, Grosferer Melzer, Grosferer Kollsen, Grosferer C. Stoltenberg, Grosferer P. Schmidt, Grosferer Rosenkilde, Gabriel Lund, D. Mørch. Siden voteredes paa en ny Præsident og Vicepræsident, hvortil Hegermann og Falsen bleve udnævnte. Falsen paastod nu, at de af ham foreslaaede Punkter, som efter Dictat bleve nedskrevne af Repræsentanterne, skulde debatteres i Morgen Eftermiddag.

1. At en Commitee, bestaaende af 5 lofkyndige og erfarne Mænd, hvad enten i eller udenfor denne Forsamling, udnævnes af Rigsforsamlingen, saasnart denne har endt sine Forhandlinger, for at gjennemgaae og ordne vort Lovgivningsvæsen, hvorefter den har at forelægge den første, eller, om dette ikke er muligt, den anden lovgivende Forsamling Resultatet af sit Arbeide.
 2. At denne Forsamling, saasnart Constitutionen er antagen og Kongen valgt, ansees som hævet.
- Først Kl. 7 endtes Forsamlingen.

Den 19de April.

Dagen begyndte med Taage og Smaaregn, der formodentlig snart vil bortsmelte Levningerne af Vinteren. Hidindtil have vi havt ualmindelig vakkert Veir, og mangen Morgen, da jeg sædvanlig er oppe Kl. 6, har jeg frydet mig ved Fuglesangen og Marfuglenes Spil i den trindtom liggende Skov. — Rigsforsamlingen begyndte i Dag Kl. 10^{1/2}, og de forommeldte Poster bleve debatterede. Nr. 1 blev efter adskillige Debatter antaget ved de

fleste Stemmer med Tillæg, at Forsforslagene skulle eftersom de bleve færdige bekjendtgjøres ved Trykken. Nr. 2 derimod vakte megen Dissents, Wedel meente, at den intet sagde, men var alene blot Tautologie. Ved forrige Qvæstions Discussion havde jeg en liden Strid med Wedel i Anledning af en Signelse, han brugte, som var saare uheldig valgt og ikke stod i fjerneste Forbindelse med den afhandlede Sag. — Løvenskjold oplæste en Tractat, hvori han beviste Nødvendigheden af at kjende vore udenlandske Forhold, hvorom Oplysning maatte søges hos Regenten. Wergeland, som jeg ved min Ankomst fandt i fuld Silke=Samarie siddende meget tankefuld i Committee=Salen, hvoraf jeg sluttede og bebudede, at han vilde hjemsøge os med en ny Tale, lod sig nu heller ikke forsumme, men begyndte i en høitrvædende Stil at tale om Forsamlingens døende Selvstændighed, dens Uconsequence og andre Lyder, om hans Ridfjærhed og Upartiffhed, om at han havde den ene Haand i Himmelen og at han som Guds Tjener maatte bringe Trøst til sine Committenter — kort sagt: et forfrækkeligt Ruskumsnusk af Svulst, hvis Resultat og endelige Mening hverken han selv kunde forklare eller Forsamlingen fatte. Sverdrup besvarede kortelig hans Passiar med nogle sarcastiske Sidehug til hans „Haand i Himmelen“ etc. Men nu oplæste Rein en kort men fyndig Tale, som formodentlig vil blive trykt, og som tilveiebragte en almindelig Laushed, endog hos det altid færdige og udrustede Modparti, der udentviwl fandt sig truffet og som kort før Forsamlingen havde forsøgt paa at omvende ham. Til Slutning blev Sætningen Nr. 2 afgjort ved Ja eller Nei, og da Stemmerne vare lige, afgjorde Præsidenten Sagen med sin bekræftende Stemme. Forsamlingen hævedes først Kl. 3½ og der blev saaledes ingen Committee=Samling, men hver tog hjem til Sit Kl. 6. — Blandt Wergelands Phrafer hørte og den: „at han staaer med den ene Fod paa Religionen og med den anden paa Kloden, som han seer henrulle under sine Fødder“, og i Sverdrups Replik hedder det, „at han vel ikke har sin Haand, men sit Haab i Himmelen, og at han, skjøndt ikke indviet Christi Tjener, dog derfor tjener ham lige oprigtig i Hjertet“. Ogsaa yttrede han, da Wedel og Løvenskjold vilde have Rigsforsam-

lingen baade til at give specielle Love og være Diplomatifere, at man paa den Maade vilde faae 113 Konger.

Den 20de April.

Kl. 6 $\frac{1}{2}$ var jeg oppe og læste til min Morgenpibe i Sebelovs Constitution, som er temmelig usystematisk og ufuldstændig, samt i et skriftligt Forslag fra Fader Skrivers paa Hovind, som denne leverede mig, da jeg sidst var der, og hvori der findes adskillige gode Bemærkninger. Kl. 9 gik Touren til Eidsvold, hvorhen Prindsen nu er retourneret i Gaar Aftes, temmelig vaad, da han red fra Dragvold i Regnen.

Kl. 10 $\frac{1}{2}$ begyndte Committeeen og beskæftigede sig til Kl. 2 for det Meste med Bestemmelser om Valgberettigede og Valgdygtige. Før Maaltidet gik Prindsen udenfor Huset for at græge sig i det blide Solskin, der i Forening med Gaarsdagens Regn allerede har fremlokket adskillige grønne Pletter, som fryde Diet. Han talte med Adskillige blandt Andre med den snedige Dahl, som snoer sig efter Alle. Efterretninger om vedvarende Korntilførsel og om Fredens Slutning den 19de f. M. bragte en god Stemning tilveie, Modpartiet tang, og det vaklende modløse Parti opklaredes. Ved Bordet blev der sunget Norges Skaal med megen Fryd og Gammen. Wedel, som i Dag spiste ved Taslet, skal have spillet sin Hofmands Rolle nok saa godt. Vi kom saa tilde tilbords, at der ingen Committee blev holdt efter Maaltidet, men Kl. 6 fulgte vi, Collett, Steenstrup og jeg, med Falsen og Sverdrup, hvor vi i Selskab med Rein, Møtsheldt og Statsraad Røggert tilbragte en munter Aften under Punsch, Passiar, Anecdoter og Borgerer*), hvori Møtsheldt især excellerer, indtil Kl. 10, da vi vandrede til vort Qvarteer, og kom først til Sengs henimod 12. Rein har maattet meddele Prindsen en Afskrift af sin Tale i Forsamlingen.

*) Datidens Udtryk for, hvad vi nu kalde „Brandere“.

Den 21de April.

Følgen af Sviren i Gaar blev, at jeg i Dag først kom af Sengen Kl. 8, saa jeg netop fik røget Morgenpiben og klædt mig paa for at tage til Committeeen, der skulde begynde præcise Kl. 10, men som sædvanligt udhalede til henimod 11. Hos Hassner fik jeg en Straffe=Epistel fra Pavels, fordi han endnu ei har hørt Noget fra mig, samt den af samme Person forfattede trykte Sang, der nylig er blevet affunget paa Comedien; derimod fik jeg den uventede Efterretning, som i Nat blev bragt Prindsen, at de Allierede ere i Paris, og at Alexander derfra har udstedt en Proclamation, hvori han forkynder Napoleons Dethronisation og Bourbonnernes Indsættelse. Hvorledes dette kan hænge sammen med den i Gaar bragte og for paalidelig anseete Efterretning om Freden, er ikke godt at fatte. Imidlertid skal Prindsen dog være rolig ved denne Omvæltning, da han synes at forudsætte, at med det sidste franske Dynasties Tilintgjørelse ville og de nybagte Prindser og med dem Ponto Corvo ryge af Stabelen. Til Staldmester Raas leverede jeg en Afsskrift til Prindsen af den foranførte Sang. — I Committeeen holdt vi ud til Kl. 2, spiste Kl. 3 og gik atter til Committeeen igjen Kl. 4 og fortsatte Forhandlingerne til Kl. 6. Foruden at forrige Dags Bestemmelser bleve oplæste og gennemgaaede, blev der og vedtaget nogle Poster i Henseende til Bestemmelsen og Fordelingen af den lovgivende Magt. Bergeland var saa lykkelig at faae den af ham foreslaaede Benævnelse af Stor=Thing istedet for Rigsforsamling antaget, med Hensyn paa den i Falsens Constitutions=Plan anførte Inddeling af det lovgivende Corps i Odels= og Lagmands=Thing, men maatte derimod, da der handlede om Repræsentanternes Befordring, hvortil samme Bergeland vilde have 3 Heste, døie den Finte af Omfen: at man ikke behøvede meer end 2, naar man ikke vilde føre et Par hundrede Taler med sig. — For at give et Begreb om, hvorledes Borgerne florere, vil jeg her nedskrive de drøieste: Falsen sagde i Gaar om Bergeland, som uagtet det klare Solssin førte sin Paraphy uafsladelig med sig, „at han var bange for Rein“; og da Rein fortalte mig, at Løvensfjeld meget naivt havde spurgt ham:

om han havde meent ham med Manden med det fine Blik, som Rein i sin Tale havde nævnt, hvortil Rein svarede ligesaa oprigtig: „nei, slet ikke“, bemærkede jeg: „at jeg intet fint Blik vidste hos bemeldte Løvenskjold, uden det, som fandtes om Manden af hans Kaffet“. Da Rein i Forgaars sagde, idet han lagde sig: „jeg er en vægtig Mand“, svarede Møtzfeldt: „den Vægt kan beregnes i Kubikfod“ (som andet Regnvand) og strax replicerede Christie, at det var for grovt at tillægge et Menneske haade en Ku- og Vitje=Fod. Og dermed stop for denne Sinde. — Om en Carstensen (som, fordi han er fra Øster-Risør, er Halen af hele Forsamlingen) maae jeg dog fortælle, hvorlunde han ved sidste Rigsforsamlingsmøde slemst forsnabaserede sig, da han i en Passiar, som han holdt om den herskende Rød, efterat have undskyldt sin manglende Capacitet i at udtrykke sig, føiede til: at desværre nok de Fleste vare af hans Mening. Ellers hører jeg og nok de Fleste heller hans trohjertige og velmeente Passiar end Bergelands egoistiske Bombast.

Den 22de April.

3 Dag var jeg oppe Kl. 4^{3/4}, da jeg blev vækket af min Contubernal Steenstrups snorkende Brumbrölicon og ved samme hindret fra videre Sovn. Efterat have studeret lidt i Rigsjournalen og Falsens Constitution, tog jeg fat paa min Dagbog og indførte de tvende sidste Dages Begivenheder, og nu vil jeg sætte mig til at besvare Pabels's Brev. — Til Gidsvold gif Touren, som sædvanligt Kl. 10 i Følge med Collett, der nu ogsaa er Committee-Medlem. Regn og Blæst pidffede os i Ansigtet. For at undgaae den dybe, bundløse Gade, som fører til Bærket, spadserede vi gennem „Dortheenbust“, en smuk Lysthave strax ved Bærket. 3 Committeeen fik vi Capitlet om den lovgivende Magt færdigt og avancerede et Stykke ud i den „dømmende Magt“. Kl. 3 spiste vi. Rigsforsamlingens Møde holdtes Kl. 4, og blev da oplæst det siden 18de April Passerede og Rigsdagstidenden Nr. 3 udleveret. Kl. 6 reiste vi hjem i

Regn og Visflag, og efterat have druffet Thee og spist Smørrebrød, gif jeg betimelig til Sengs, da jeg havde været oppe saa tidligt.

Den 23de April.

Ved min Opvaagnen Kl. 7 fandt jeg Marken hvid, formodentlig den sidste Hilsen af Vinteren. Til min Morgenpibe skrev jeg paa Dagbogen og læste et Digt af den unge Boje (Rectorens Søn) betitlet: Norge 1814 samt Nora til Svea 1813 og 1814, hvori der er enkelte skønne Steder, især i Digtet Nora til Svea 1814. — I Committeeen blev i Dag blot foretaget den 11te Post af Grundsætningerne betræffende Børnepligtigheden og i den Anledning oplæst endeel Afhandlinger af Hegerman, Ritmester Heidman, Ritmester Müller fra Arendal og Jørgen Aall, af hvilke de 2 førstnævnte vare de grundigste. Justitsraad Diriks oplæste ogsaa nogle Bemærkninger i denne Henseende. Resultatet blev, at Grundsætningen, saaledes som den er udtrykt, skulde blive i Kraft og en Committee af Stortinget udnævnes til at udarbejde en Plan, som forelægges næste Storting, og at det imidlertid overlades Kongen at tage de fornødne Bestemmelser. Kammerherre Petersen viste meget godt Nødvendigheden af, at Børnepligten, i det Mindste under nærværende Omstændigheder, maatte være ubetinget, da Sverrig har Conscriptionen i sin Magt og ellers lettelig kunde oversvømme os. Han lod ved samme Leilighed et Par Ord falde om, at han formodede, at Alle, uden Forbeholdenhed, havde svoret at have Selvstændigheden. — Efterat Sessionen var tilende, blev af Diriks forelæst en Aalborg-Avis af 6te April, der omstændelig og officielt melder om de Allieredes Indrykkelse i Paris (den 31te Marts) under, formodentlig Pøbelens, Udraab: vive le roi, a bas l'empereur! efter at de Franse i 7 haardnakkede Fægtninger, hvori Napoleon havde stridt personlig med dragen Sabel, vare komne tilkørt, at Keiserinden var bleven i Paris og Napoleon trukken til Lyon, hvorfra Augereau er fordrevet, og at Ponto-Corvo havde belavet sig paa at reise til sine gode Venner

i Paris, samt at han meentes at skulde komme til i den sygelige Blüchers Sted at commandere den schlesiske Armee i Forening med 100,000 Belgiere. Tillige ommeldtes en Quadrupel-Alliance, ifølge hvilken Rusland, Østerrig og Preussen skulde stille en Armee tilsammen paa 300,000 Mand til at betrygge Ligevægten, og England rykke ud med 5 Millioner Pd. Sterling i samme Niemed. — Til Bords kom vi først Kl. 3, og jeg fik Kammerherre Petersen og Commandeur Fabricius til Sidemænd. Den sidste fortalte, at en svensk Raper havde vlist sig i Nere-lunge-Havnen ved Frederiksværn, og at man ligeledes havde seet tre Brigger, som man ikke vidste, om de vare engelske eller andre. — Efter Bordet fik jeg laant af Holten et Par Nummere af „Skuddagen“ og „Lille Søndags-Aften“, tvende periodiske Blade af Baggesen, som jeg i Hast gennemlæste og fandt at være maadeligt Gods og Styversfænger. Det Bedste var et Fragment af „Labyrinth“, der, skjøndt i en noget excentrisk Maneer, skildrer hans Følelser i Basel (1789) ved at modtage 17 længselsfuldt ventede Breve fra Danmark. I Bladet „Skuddagen“ holder han et Pokkers Huus i Anledning af et Stykke, „Uglspil“ kaldet, som skal være spillet Fastelavns-Mandag, og som, efter Baggesens Uttring, ganske har forjaget Blufærdighedens Gratie fra Scenen. — Efterat have ventet paa Collett, som var i Finants-Committeen til Kl. 7 og imidlertid passieret med Fætter Boyesen fra Verdalen, agede jeg hjem og componerede underveis et Par Stropher af en Sang, som ved Raas i Gaar blev bestilt, da Prindsen ikke troer det passende endnu at lade den forrige see Lyset. Ved min Aftenpibe smurte jeg den tredie Strophe til, og hele Tingesten seer nu saaledes ud:

End Norge paa sin Klippesod
 Saa fast og rolig hviler,
 Og trodser, trygt bag Sønners Mob,
 De tændte Tordenfiler.
 Ei Trudsel og ei søde Ord
 Kan skrække, blænde Folk i Nord,
 Som svor': At vove Liv og Blod,
 Naar Fødelandet kalder.

Lad Kæntesmedens hæse Skraal
 Kun stedsse spaae Ulykker!
 Hver ægte Normand har et Maal,
 Som Mundsveir ei forrykker.
 I Tillid til sin gode Sag
 Han frygter ei den onde Dag!
 I Hjertet Fred, i Armen Staal,
 Han kun Vanhæder frygter!

Paa Retfærds evig faste Grund
 Og ei paa Sand vi bygge,
 Og hvad vi svor' med enig Mund,
 Skal enig Kraft betrygge.
 Ved Wiisdom, Kraft og Enighed
 Tilfjæmpes Frihed, Hæder, Fred,
 Og fast som Dobres Klippegrund
 Staae Templet, Normænd bygge!

Den 24de April.

I Dag har jeg Hvile- og Rastdag og har benyttet Morgen-
 genen til at indføre forrige Dags Begivenheder og affkrive
 Sagen til Prindsen. Mit Otium vil jeg fremdeles benytte til
 at indføre et og andet, som hidtil er forbigaaet. I en gammel
 engelsk Avis opdagede jeg forleden Dag, at Aarsagen til Mis-
 forstaaelsen mellem Lucien og Napoleon skal have været, at den
 Første som Præsæs i Krigsretten over Hertugen af Enghien skal
 have friskjendt den Sidste. Item lærte jeg af samme Avis, at
 Ludvig den 16des Datter (Dauphine) er gift med Hertugen af
 Angoulême. For nogle Dage siden meldte en Capitain Stabell,
 som kom fra Grændsen, at Esjen havde ladet udsprede et Par
 Breve fra Ponte-Corvo fulde af Trudslar om at straffe Norge
 for sin Rebellskhed og især at hængse Præsterne som de, der op-
 rørte Folket. De 12 Prælater i Rigsforsamlingen vil det vel
 først gaae løs paa, især hvis Forsamlingen, hvormed der og skal
 være truet, bliver enleveret. „Aber was die Bremern sagen oder
 nicht sagen, das ist gleich viel.“ — I Gaar havde Steenstrup
 hørt fortælle, at en mistænkelig Person havde været ved Prindsens
 Bærelser Natten til sidste Mandag og der ladet sine Sko i
 Stikken. Man troede, det kunde været en svensk Udsending, og

bad derfor Prindsen have en Officeer liggende inde hos sig, hvilket han dog fandt usornødent.

En Jæger-Corporal Dyring fra Toten, en Elev og Yndling af Darre og Capitain Fleischers Meddeputerede, er stedse af modsat Mening af den Sidste, som hører til det Wedelske Parti, som og kunde kaldes det Svenske. Dertil hører fremdeles Wergeland, Blom, Løvenskjold som erklærede, og maaskee Aallerne og nogle Bønder til. Men hvad er det blandt saa mange. Pluraliteten er dog god. — Kl. 12 toge Collett og jeg til Bærket i Slud og Regn. Efterat have converseret med adskillige af de ankomne Bordgjæster, var jeg inde hos Major Broch med min Sang, læste der et Par Nummere af „Dagen“, hvorefter det ene indeholdt „Schillers Stygge“ af Rahbek, en Dedication af Oversættelsen af „Pigen af Orleans“ til Schimmelmann, og efterat jeg allerede havde sat mig til Vænks, fik jeg en Tilfigelse til Prindsens Taffel, hvorved mit Middagsmaaltid blev udsat en Time. Fabricius, som var ansagt tilligemed mig, og jeg vare inde hos Eliesen for at affrive et Par Exemplarer af Sangen, og læste jeg der et Brev fra Ellef Hansen, ellers kaldet Elephanten, — som er et Mesterstykke af Nonsens. Kl. 4 gik vi til Taffels efter et Dvarteers Conversation, og fik jeg en meget forbindtlig Takfigelse af Prindsen for Sangen, der ved Bordet blev sunget af fuld Hals med et tredobbelt Hurra og tre Gange tre Klap. Mine Sidesammerater vare Hegerman og Raas. De øvrige Gjæster, foruden Rigsraadet og Adjutanterne, vare P. Anker, Oberst Ahrenfeldt, Lieutenant Birch, Bispe Bugge, Professor Leganger og Søn. Efter Maaltidet var jeg oppe hos Regjeringsraaderne Collett og Mall, hvor jeg fandt Løvenskjold og Pastor Grøgaard, som begge vare meget høse paa Pluraliteten og min Sang. Den sidste havde endog den Dumbhed at spørge, med hvad Grund jeg kaldte Wergeland en Rænkesmed? Hvortil jeg svarede med et Spørgsmaal: „Paa hvad Grund han nævne ham?“ Og forsikrede, „at jeg egentlig havde meent alle Svenske udenfor Sverrig“. De ædle Herrer rykkede mere og mere frem med deres Svenskhed, og Debatterne derom bleve temmelig varme. Kl. 8 toge vi hjem. Steenstrup

havde hørt, at en engelsk Coureur, som havde Depescher af et dobbelt Slags, skal være arresteret i Gothenborg.

Den 25de April.

Efterat have skrevet et langt Brev til min Hustru, toge Collett og jeg i et tykt Snefog til Bærket og gik, efterat have styrket os paa en Frokost, hver til sin Committee. Constitutionen blev i Dag dicteret samtlige Medlemmer og holdt dem varme fra 10 til 2 og fra 5 til 6, og fik vi affskrevet 63 Paragrapher. Ved Bordet blev min Sang istemt og Norges Skaal med Hurra udbragt til stor Uergrelse for et vist Parti. Vi toge tilbage i samme Bestievoir, som vi reiste.

Jeg har glemt at anføre, at der den 12te April blev sunget en Vise af Rein til Rigsforsamlingen og siden „Kong Christian stod ved høien Mast“ i Anledning af Beretningen om, at vore Brigger vare blevne stoppede paa Farten til Danmark, og Schønheyder af den norske Søfletter nødsaget til at dreie om. — Men medens jeg recapitulerer gamle Sager, maa jeg ikke glemme, hvad der passerede i Gaar i Rigsforsamlingen. Der blev Fabricius valgt til Præsident og Rein til Vicepræsident. Wedel havde kun 4 Stemmer og Wergeland slet ingen — et Beviis paa Partiets Asmagt. En Skjelmismester havde voteret paa en Lehnsmænd Apenæs til Præsident og Blom til Vicepræsident, og en Anden paa en Bonde til Præsident og Kammerherre Løvenskjold til Vicepræsident, hvorover den sidste blev særdeles høst.

Den 26de April.

Morgenstunden blev anvendt til at fuldføre et paa Hjemveien i Gaar begyndt Trøsteters til Sverdrup, der er inderlig bedrøvet over sin Datters Død:

„Pigen er ei død, men sover kun,
O forstyrer ei den Huldes Slummer!“
Saa løb Trøstens Ord fra Jesu Mund
Til en Fader, høiet dybt af Rummer.

End til hver, som sørger her paa Jord,
 Blidt og trøstende hans Stemme taler;
 End det salige, det Livsens Ord
 Hvert et saaret Hjerte mildt husvæler.

Du vil høre ham, paa hvem Du troer,
 Han, som mægted' Gravens Baand at bryde,
 Han, som op til høien Himmel foer,
 Han, som Livets Gaade kan udtyde.

„Lad de Smaa kun komme hen til mig!“
 Saa lød før hans vennefulde Stemme:
 „Jeg vil føre dem til Himmerig,
 Der den rene Ulfyld hører hjemme.“

Og Din Lise gif til dette Hjem,
 Gif fra Sorg og Synd og Kamp herneben;
 Og naar Du har sejret over dem,
 Seer Du hende hist i Saligheden.

Over den snehvide Mark rullede vi til Bærket, hvor Slutningen af Constitutionen, der udgjør lige saa mange Paragrapher som Rigsforsamlingen har Medlemmer, nemlig 113, blev afskrevet for paa Torsdag, efterat hvert Medlem i Committeeen nærmere har overveiet den, at blive discuteret. Kl. 2 vare vi færdige, og jeg tilligemed mine Meddeputerede bleve uventet ansagte til Taffels, skjøndt Touren efter min Beregning først skulde kommet til mig i Morgen. Prindsen havde en Courer at expedere og vi kom saaledes ikke til Bords før Kl. 4. Dr. Møller fra Arendal samt de Bergensiske vare og ansagte. Med langt Skjæg og i min daglige Vams maatte jeg afsted, og da jeg uheldigviis kom til at sidde ved en af Bordenderne, maatte jeg skjære for og var saa beskjæftiget dermed, at jeg neppe fik jaget Maden i mig. Ved Bordet blev min Vise til Norge atter sunget og derpaa en af Sagen til Prindsen. Efter Maaltidet talte Prindsen med Bønderne og Soldaterne, og det var hyggeligt at see hans Bævnhed og deres Frimodighed. Vor Thee drak vi hos Regjeringsraaderne Collett og All, og efterat en svær Sneehyge var passeret, toge vi hjem. Min Hest faldt overende paa en glat Steenhelle, og jeg maatte gaae den øvrige

Deel af Veien. Paa Touren gjennem Dorthenbust mødte vi Prindsen og Major Broch og sloge en fortrolig Prat af med dem. Aftenen tilbragte vi med Fortællinger om Anecdoter, Ahnelse og Spøgelsehistorier.

Den 27de April.

Efterat have anvendt Morgenstunden, der var klar, men kold, paa at studere Constitutionen, vandrede jeg med Collett Kl. 10 til Bærket. Vi gjorde en Tour ind til Sverdrup, der i Gaar fik den ængstelig ventede Sørgetidende om sin Datters Død, og tog ham med. Mit lille Digt i den Anledning leverede jeg ham.

Constitutions-Committeen var samlet med Finants-Committeen, der fremlagde en Udsigt over Norges Indtægter og Udgifter for Fredsaarene 1805 og 1806 og Krigsaarene 1811 og 1812, hvis Resultat var et aarligt Overskud, som meget ærgrede Wedel og Consorter. Da Wedel ingen anden Udflugt vidste, bemærkede han, at Overskuddet maatte komme af de mange opsendte Sedler fra Kjøbenhavn; men første Departements Chefser og især Tanf overthuede ham snart om, at disse Summer vare fradragne, hvorimod han maatte høre, at der ingen Rigtighed havde for de i hans Regjerings-Commissions Tid udstedte Assignations-Sedler. Endelig blev besluttet, at første Departement skulde indgive et omtrentligt Overslag over, hvad Statens Udgifter vil beløbe for et Aars Tid. Dermed hævedes da denne Session. Efter Maaltidet læste Carl Stoltenberg for os et Par Breve, som indeholdt trøstelige Efterretninger om de Danskes og selve Nordtysklands Enthusiasme for Norges Sag, der sammenlignes med Spaniernes, samt at der i Kjøbenhavn er subscriberet til Korn for Norge for 600,000 Rdlr. Vi fulgte hjem med Sverdrup, og han ledsagede os siden næsten lige til vort Hjem, under Samtale om hans Ophold i Dresden, om Weimar, Gøthe etc.

En Courreer, som Prindsen fik i Gaar, skal have bragt Efterretning fra Consistorialraad Aschehoug i Kalkestad om tumultuariske Optrin i Sverrig i Anledning af Conscriptionen. Sver-

drup annoncerede en Idee til et Billedgalleri af Repræsentantskabet. Inscriptionen under Bergelands Contrasei skulde omtrent være:

„Med Haanden i Himlen og Foden paa Jorden
Høit brøler Frækhedens rullende Torden.“

Det før omtalte Besøg ved Prindsens Cabinet har intet paa sig. Man har siden opdaget, at det blot var en Frier til en af Bærkets mange tjenstagtige Piger. — En interessant Anecdote, som jeg uidentviol har glemt at anføre, maa staae her. En svensk Officeer var for nogen Tid siden i Besøg hos en Norssk, der havde en Postering paa Grændsen. Da en Underofficeer med sit Mandskab kom for at afløse, just i det samme Svensken skulde reise, spurgte Svenskeren Karlen, om han skyder med Risle eller Hagle, hvortil denne svarede studs: „Med Risle“. Paa Spørgsmaalet: „Hur långt går den?“ lød Svaret: „600 Skridt vift“. „Det klikkar dog väl for herran en och annan gång?“ „Ja klicker den, saa klicker Janden tage mig, icke denne“, svarede Karlen, slaaende paa sin Dværnebider, „den skriger efter svensk Blod.“ — Endnu maa jeg fortælle, at jeg fik en Billet fra den mere end 80aarige General Strider, hvori han endelig paalægger mig at movere om Regentens Opdragelse og slutter i den Anledning med: „Wehe dem Lande, dessen Regent ein Kind ist“!

Den 28de April.

Morgenstunden tilbragtes med Constitutionen. Paa sædvanlig Tid gik Touren til Bærket, hvor jeg poeniterede fra 10 til 1 og fra 4 til 6½ i Committeeen, der beffjæftigede sig med at ordne og nøiere drøfte Udkastet og kun avancerede 27 Paragrapher, da Tiden for en stor Deel gik unyttig bort med grammaticalske minutiae og Ordfløyerier — et Brøvleri, som passede godt med visse Folks Plan at forhale Tiden. Før Maaltidet holdtes Rigsforsamlingen, hvilket kun varede en halv Times Tid, da blot sidste Mødes Forhandlinger bleve oplæste. Rosenfrands var kommet, men jeg fik ikke talt med ham. En „Statstidende“ indberettede Napoleons Dethronisation ved et Statsraad under

Talleyrands Præsidium, samt at Pariserne havde kysset Alexanders Støvler. Napoleon skal have faaet Den Elba til Eiendom og Opholdssted. Kl. 7 vandrede jeg og Steenstrup hjem.

Den 1ste Mai, Kl. 7 om Aftenen.

3 Dag er da Udkastet til Constitutionen bleven færdigt. For en halv Times Tid siden kom jeg agende hjem i en kold Blæst og Regn, der endnu pidsker paa Ruderne og kun slet intimerer Aarets skjønneste Maaned. Collett og Steenstrup ere endnu ikke komne hjem, og jeg vil derfor benytte de rolige Døgn til at recapitulere de forrige Dages Begivenheder, hvorom der ikke er meget at sige. — Den 29de reenskreiv jeg de færdigblevne 27 Paragrapher, vandrede derpaa til Bærket og avancerede der i Committeeen ved at arbejde Formiddag og Eftermiddag til den 53de Paragraph. Med Rosenkrantz, som stod rejsesæd, talte jeg som snarest. Han yttrede, at Danmark snart vilde følge Norges Exempel, at skaffe sig en ny Constitution, naar det seer, at det gaaer godt med Norge. En Holstein, forhen General-Consul i Gothenborg, havde faaet en svensk Afhandling om de forskjellige Constitutioner, som skal være af Gyllemborg, og hvori der siges, at den svenske Constitution er den fletteste af de nyere. Denne Tractat forelæste Falsen, hos hvem jeg drak Thee og siden affkreiv til Sverdrup *Eremitens Gravsang* i Ohlenschlägers Digtninger. Kl. 7 vandrede jeg hjem.

Den 30te reenskreiv jeg de 25 Paragrapher, som den forrige Dag vare blevne drøftede, og gif saa paa sædvanlig Tid til Committeeen, hvor der fremdeles arbejdedes til Kl. 6½ om Eftermiddagen. Det gled temmelig godt den Dag, og vi naaede til den 94de Paragraph. Sverdrup fulgte mig et Stykke paa Hjemveien, men vendte tilbage, da det begyndte at smaaaregne. Efter min Hjemkomst begyndte jeg paa at reenskrive de gennemgaaede Paragrapher, hvormed Collett hjalp mig en halv Times Tid.

Fra i Dag Norges Kl. 6 fortsatte og fuldendte jeg Reenskrivningen og aagede saa Kl. 9½ til Committeeen, som ingen Sabbath holder, da den har forbundet sig til at være færdig i

Morgen for at Udkastet kan blive reenskrevet af samtlige Forsamlingens Medlemmer. Naar jeg nu har fortalt, at der fremdeles er kommet et betydeligt Parti Korn til Bergen, Christian sand, Christiania og Drammen, at en engelsk Fregat har skudt paa en svensk Kaper, som jagede et dansk Skib og lod Skipperen vide, at ingen Kaperier taaltes, at Prindsen i Fjergaars reiste til Christiania i meget ondt Lune over den Mistro og de Chicaner, man viser ham i Henseende til Finantsernes Bestyrelse, saa slutter jeg med Dagslyset. — Dog vil jeg endnu benytte den sidste Rest af samme til at anføre, at G. Schlambusch i Rendsborg har sendt Harthausen Udkast til en Constitution samt meldt, at de Allierede skulde være meget misfornøiede med Ponte-Corvo, fordi han har sparet sig og kun seet paa sit eget Larv. Man troer, at han falder med det franske Dynasti, hvormed det nu er ude, da Napoleon ifølge Senats-Consultet skal have fratraadt Regjeringen og begivet sig til den anviste Ø Elba.

Den 5te Mai.

Saa længe har Dagbogen hvilet, og jeg faaer nu i Korthed, saa godt jeg kan, recapitulere de forrige Dages Begivenheder. Den 2den Mai agede jeg Kl. 9 $\frac{1}{2}$ til Forsamlingen og havde der intet at gjøre, da Forsamlingen var beskæftiget med at afskrive Constitutionen, med hvis Afskrift jeg i Gaar Aftes blev færdig. Jeg gik op til Regjeringsraad Collett, røgte mig der en Pibe Tobak, læste „Neuer Leviathan“, hvori der er mange interessante Raisonnements, medens Collett expederede sin Post og politiserede siden med ham. Ved Bordet laante Petersen mig en i det franske Sprog skrevet Recit af det Passerede i Paris fra 28de Marts til 1ste April, der blandt andet indeholdt Senats-Consultet om Napoleons Dethronisation og særdeles op- høier Alexanders „Magnanimité“ i at tilbyde Frigivelse for alle franske Fanger, som ere i hans Bold. Marmont gik strax over med 12,000 Mand. Alexander tog ind til Hertugen af Benevent og Kongen af Preussen til M. Beauharnais. Ved det forfærdelige Forræderi er den store Napoleon falden og maa vige for Usselvrygge.

Den 4de kom jeg i god Betids Kl. 9 $\frac{1}{2}$ til Eidsvold, hvor Brindsen var arriveret samme Nat Kl. 2, og fandt Adjutanterne, som vare reiste ham imøde, søvnige og forfrosne. Ved min Ankomst fik jeg et Brev fra Paveis, hvoraf jeg seer, at Koldfeberen er isærd, men dog farer lempelig med ham. — Kl. 10 $\frac{1}{2}$ begyndte Debatterne om Constitutionen. Først blev oplæst et Constitutions-Udkast af Sørenssriver Weideman, hvori der var adskillige gode Ideer, siden nogle Strøtanke af Sørenssriver Røen, hvori der ikke var meget Hold, saa nogle Bemærkninger af Lensmand Lysgaard, der dog meest indeholdt Ting den specielle Forgivning vedkommende, og til Slutning Oversættelsen af Gyllemborgs (A. Heibergs Rones Mand) Tanker om den norske Constitutions Indretning, hvorved det svenske Parti ikke fandt sig meget opbygget. Siden tog man fat paa Udkastet til Constitutionen, som blev discuteret til henimod 4. Mod Formodning bleve de 20 første Artikler deciderede, og at det gled saa godt, maa man deels tilskrive den meget flinke Præsident Diriks's Conduite, deels Partiets ved flere Nederlag knækkede Mod. Kun §§ 2, 4, 12 og 20 gave Anledning til nogle Debatter og Hount holdt en lille Tolerantsprædiken i Anledning af § 2, men denne blev desuagtet antaget med det af Christie gjorde Tillæg om Jesuiter og Munkeordener. Gaaer det fremdeles saa godt, blive vi færdige sidst i næste Uge. Efter Maaltidet fulgte jeg med Rein til Falsen og Sverdrup, hvor Grossererne Schmidt og Stoltenberg, Lieutenant Schwarz og Regiments-Dvarteermester Smith og Capitain Møtsfeldt ogsaa indfandt sig. Sverdrup lavede en god "Dreifuss", der blev fortæret under Sang og Klang og Rigsdagsprat til Kl. 10, da jeg gik og blev ledsaget et Stykke paa Veien af Sverdrup. Kl. 11 kom jeg hjem og fandt Collett og min Sengekammerat Steenstrup i Sengen.

3 Dag vandrede jeg med C. Hoen og Apenæs til Bærket, hvor Forhandlingerne begyndte Kl. 10 $\frac{1}{4}$ og bleve fortsatte til Kl. 4 og der blev avanceret til den 37te Paragraph. §§ 27, 28 og 31 gave især Anledning til de heftigste Debatter. Ved § 28 holdt Bergeland en af de belovede fire Taler, hvori han paastod, at den norske Krone aldrig maatte forenes med den

danste. Jeg hørte kun den sidste Halvdeel af denne Passiar, der var i den sædvanlige svulstige Maneer. Sverdrup gav en kort satirisk Replik paa samme, og Rein oplæste noget i samme Anledning. § 31 gav en heftig Strid om det benificerede Gods, som Bonden Teis Jacob Torkildsen og Lieutenant Heidman med Pockers Magt vilde have ranet fra Geistligheden og Skolerne og anvendt til Fond for den nye Rigsbank. Provst Middelfart holdt en lang Tale i den Anledning, hvori der var adskillige gode og grundige Bemærkninger. Wedel og Løvenskjold vare og paa hans Parti, men Lysgaard paa Modpartiet. Jeg gjorde en kort Bemærkning om, hvorlunde alle Retslærde vare enige om, at man ei maatte handle mod en Testators Aand, om man end tillod sig at afvige fra Bogstaven i hans Disposition. At Wedel og Løvenskjold her toge Parti mod Bønderne og derved satte deres Popularitet paa Spil havde formodentlig sin Grund i, at de frygtede for deres egne Privilegier. — Et Par Aalborg=Uviser fortælle omstændeligere Tildragelserne i Frankrig. En „Altonaer Merkur“ skal melde, at Napoleon har grædt ved Modtagelsen af sin Afsked; men jeg troer ikke, han er saa blød. — Efter Bordet gik jeg til Falsen og Sverdrup og røgte der en Pibe Tobak. Til mit Hjem kom jeg Kl. 7 og læste da et »Sænde-brev« fra Sverrig til v. Holten, der er fuldt af Ondskab og pøbelagtige Grovheder mod Prinds Christian, der noksom viser, hvor slet det staaer sig med »Svecus«, siden man maa tage sin Tilflugt til saa usle Vaaben. Item læste jeg Forhøret over Kornthvene i Hvigsand og fik derved ikke bedre Tanker om Eegværingerne.

Den 6te Mai.

Til Gaarsdagens Nyheder hører, at Ponte=Corvo skal have forlangt fri Gjennemmarsch gennem Danmark, hvilket er afslaaet og Tropper førte paa Vogne til Holsteen for at understøtte Afslaget, og at Steen Ville og en anden Person ere sendte til Norge for at udlevere Fæstningerne, en latterlig Idee. — For nogle Dage siden besaae jeg en gammel Birk, som staaer tæt her ved Huset og nu er aldeles udlevet og fortørret. Den

turde maaskee være den mærkværdigste af sin Slags i Norge. Sikkert er den flere hundrede Aar gammel. Dens Omkreds er $7\frac{1}{2}$ Alen og en af dens nedfaldne Grene er 24 Alen lang. — En Anekdote om den „svenfke Normand“ Oberstlieutenant Holst har jeg glemt at fortælle. Denne kom paa sin Tour til Norge for at modtage de norfke Fæstninger, til Nyborg, og traf der en Grosserer Suhr fra Kjøbenhavn. Holst talte Tydsk og Suhr, der lod, som han ikke kjendte ham, spurgte, om han havde hørt noget til en Holstener, en stor Slyngel, en Landsforræder, der nu var hos Ponte=Corvo, efterat have været Medvider og maaskee Medskyldig i sin fordums Belgjører Christian Augusts Drab og nu, for at fylde Maalet paa sin Nederdrægtighed, havde paataget sig den Commission at modtage de norfke Fæstninger. Da Holst efterhaanden bekjendte sit Navn, og at han var hos Ponte=Corvo, svarede Suhr ganske tørt: „Ja, saa kan vi jo tale Dansk“. — At Briggen „Lolland“ er reist med en Convoi forbi de engelske Fregatter, som lode den passere uhindret, hører blandt de trøstelige Tidernes Tegn, som jeg og har forglemmt at optegne.

Nl. 1 toge vi til Værket for at spise. Prindsen var i Kirken, hvor Leganger skal have holdt en ganske god Tale om Forskjellen mellem Bodfærdighed og Forbedring. En Sø=Officer Falbe var ankommen til Prindsen som Courer fra Wenersborg, hvor Steen Bille og Oberst Lønborg ere blevene tilbage for atter at gjøre Fordring paa Fæstningernes Overleverelse. Samme Courer har meldt om, at Wergelands Tale allerede havde i Wenersborg, og at denne Wergeland i Forening med sin Hovding Wedel samt deres Confrateres Løvenskjold og Grøgaard vare af Evecus ansete som deres bedste Støtter, men dette turde let bringe W'rne Bee. Nu skal Ponte=Corvo være reist til Paris og have i Sindet, hvis Gjennemmarschen gennem Danmark forhindres, at tage fra Holland til Norge med sine Tropper. Marcus Pløen skal være kommen til Danmark, men fra C. Anker har man intet hørt, og formoder, at en Kiehusen, som er svenf Gesandt i London, har opsnappet hans Depescher. En „Gyldenpalm“, der medbragte endeel private Breve fra Kjøbenhavn

til Norge med Yttringer om en forestaaende Revolution i Danmark, skal være bleven annammet i Sverrig. Saa skal og der være opfanget Breve til Prindsen i Chiffre, som bleve sendte til Oberstlieutenant Holst i Formodning om, at det maatte være de samme Chiffre, Christian August brugte, men der ere de blevne snydte.

Den 7de Mai.

I dag gik Touren paa sædvanlig Tid til Bærket. Ved Frokostbordet vare lutter gode Tidender om Korntilførsel. Fra Christiansand var meldt, at de Engelske selv convoiere vore Kornskibe til de ere komne indensfjærs. Selv Grøgaard maatte med Bedrøvelse tilstaae, at han havde faaet Brev om Korntilførsel. I Forsamlingen optog § 37 tre Timers Debat, hvori jeg ogsaa tog nogen Andeel. Grøgaard, Rein, Wergeland og Nall perorerede i denne Anledning. Den første gik stærkt løs paa Titler, Rang og Ordener, og var især lykkelig ved det Indfald, hvormed han sluttede Talen: „At han haabede, at Tolvsfillings-Sedlernes og Ridder-Ordenernes Dage maatte være forbi“. Rein talte for Rang og Orden, Wergeland og Nall især for den arvelige Adel. Wedels Føstre §§ 41—44 bleve reducerede til een Paragraph, og hans Motion om, at de protesterende Statsraader skulde nedlægge deres Embeder, hvori han blev understøttet af Lovenskjold, faldt igjennem her ligesom forhen i Committeeen. Debatterne endte med § 50. Der blev forlangt, at Forsamlingen skulde møde i Morgen paa sædvanlig Tid. Hount docerede forstrækkeligt i denne Anledning om Lovenes Overtrædelse og Omsen samt Bonden Torildsen istemte med ham. Men ved Pluralitet blev Sessionen bestemt til i Morgen, men af Præsidenten foreslaaet, at den først skulde begynde om Eftermiddagen Kl. 4. — Rein gjorde Følge hjem med mig, og da vi havde drukket Thee og passiareet en halv Times Tid sammen, kom Collett og Steenstrup i Følge med Regjeringsraad Collett, Rosenkilde og en Munthe, Bureauchef hos Collett. Disse gik efter en Times Forløb, men Rein, som vilde gjøre det samme, fik vi overtalt til at blive og drikke et Glas Punsch

og vi solbøde saaledes til Kl. 9¹/₂, da jeg fulgte Rein hjem. Et Stykke fra Falsens Logis mødte vi Major Ely og en Lund, som af Bergeland havde maattet døie det før omtalte gemene »Sænde-brev« fra Sverrig, hvorover Bergeland var særdeles glad.

Han skal have faaet 20,000 Rdlr. i Reise- og Snakkepenge og skriver Breve til Christianssand til sine Kanuter Isachsen og Flere, hvori han afmaler det Ikke-Wedelske Parti med Farver ligesaa sorte, som han selv er, og fortæller, hvad Enhver er bestemt til at blive under Prindsens Regjering. Vi saae som snarest ind til Sverdrup og Falsen. Jeg kom først hjem Kl. 11¹/₂.

Rein fortalte, at han med sit Gang til at see Alt fra den mørke Side, havde i de første Dage af Rigsforsamlingen havt en underlig Følelse, da han hørte Bergeland og Løvenskjold tale sammen om Salen, hvori Forsamlingen holdes, og da den Første paa den Sidstes Bemærkning, at det kunde være en sjøn Balsal, havde svaret: „Ja, hvad mener De om et Massebal?“. Rein havde ved den Leilighed tænkt paa Gustav den Tredie.

Det Morsomste er, at Evecus er saa forliebt i Bergeland, at man i Sverrig gjør sig al mulig Umage for at udlede hans Extraction derfra. Han er dem i Sandhed ikke for god, og de maa gjerne beholde ham heelt op.

Den 8de Mai.

Morgenen var klar og sjøn, og jeg havde Ferie til Kl. 1, da Forsamlingen først skulde holdes om Eftermiddagen. Jeg benyttede Formiddagen til at ordne mit Tøi, skrive paa Dagbogen og gjøre en lille Excursion paa en Høi for at besee Egnen og coquettere med det sjønne Echo, som her findes. Kl. 1¹/₂ vandrede vi først afsted, men fik kold Nød, da Maaltidet næsten var tilende. Prindsen var hos Leganger. Efter Bordet Kl. 4 holdtes Forsamling, hvori kun et Par Artikler bleve afgjorte og §§ 53 og 54 overgivne til Committeeens nærmere Drøftning efterat derom var holdt endeel Debatter. Sørensskriver Bryn oplæste en Tractat, hvormed han vilde sætte Pind for de Danskes

Indtrængen i norske Embeder, og talte kun lidet humanit om dette vort fordums Broderfolk. Præsten Stabel fornyede sin Motion om Indfødsretten. J. Aall oplæste velsfrevne Bemærkninger om Ubilligheden i at ville udelukke de Danske fra Afgang til vor Stat, og gjorde opmærksom paa Billigheden i at skjæln mellem den danske Regjering og det danske Folk, da det sidste har viist os saa megen Hengivenhed. Amtmand Bendse gjorde et Forslag til en positiv Bestemmelse af de Stemmeberettigedes Qualiteter istedetfor den af Committeeen proponerede negative, som medfører mindst Banfælighed. Til Slutning blev oplæst nogle mig af mine Committentere meddeelte Bemærkninger om Udel og Privilegier.

Den 9de Mai.

Kl. 8 $\frac{1}{2}$ vandrede jeg til Bærket, hvor Committeeen samledes Kl. 9 $\frac{1}{2}$, og delibererede over de forommeldte to Pøster til Kl. 12, da Forsamlingen begyndte. Vi kom ikke længere end til § 60 og fik valgt en ny Præsident, nemlig Falsen med 51 Stemmer og Amtmand Krohg som Vicepræsident. Bryn kom med nok en antijydsk Motion, og Weideman læste noget op, som var ret kraftigt skrevet, og som blandt andet sigtede til at udelukke dem, som have lurret paa, hvad Udfald Tingene vilde faae, og som ei have svoret Norges Selvstændighed. — Ved Bordet faldt den glatte Dahl i Sverdrups Hænder, der lod et Ord falde til denne halve Evecus om Grændsestædernes Banfælmødighed. Og saa blev der stillet paa en Begivenhed, som jeg har glemt at anføre, og som er et smukt Beviis paa, hvilke lumpne Midler visse Folk tillade sig at bruge. For nogen Tid siden kom der et anonymt Brev til Anker fra Bergen, hvori der tales om Bergensernes Misnøie med deres Deputerede og søges at kaste Skygge paa disse, og man har senere opdaget, at dette Brev er blevet sendt — formodentlig fra Eidsvold — til Bergens Postcontoir for derved at gaae hid og derved gjøre Tingen saa meget sandsynligere.

Til Gaarsdagens Nyheder hører, at der fra Grændserne ere komne Efterretninger til to Deputerede her, at Svensken er

meget misfornøiet og tilbøielig til at tage norff Parti. Om Ponte=Corvo meldes intet, selv i de svenske Aviser, og det hedder, at han faaer sig en hoi Post i Frankrig eller et Fyrstendømme ^{der} daraussen, og at Gustavs Søn igjen kommer paa den svenske Throne. — Jeg fulgte hjem med Falsen og Sverdrup, hvorhen Schwarz siden kom og vi morede os med et lille Billedgalleri i Bers. — I Løverdags faldt en Motion af Wulfsberg om, at Statsraaderne skulde vælges eller idetmindste foreslaaes af Kongen, igjennem med alle Stemmer undtagen hans egen, og da han deri havde talt om den Hæl, Kongen kunde give Statsraaderne, og den Frygt, som dette kunde indgive dem, lod Sverdrup et Ord falde om, at de formodentligt vare mere hange for deres Hoved end deres Hæl. Samme Dag oplæste jeg nogle Anmærkninger om Rang, Titler, Adelskab, Ordener og Privilegier.

Den 10de Mai.

Collett og jeg vandrede, efterat jeg til min Morgenpibe havde gjennemløbet Grundtvigs Pjece til Fædrelandet om dets Lærd og Fare, til Forsamlingen, der begyndte til sædvanlig Tid. Vi naaede lige fra § 60 til § 93 og fik endda forelæst en Indberetning fra Finants=Committeen og de af den til Deliberation fremsatte fem Poster, der bleve oplæste af Collett som Committeens Secretair, og som formodentlig ville give visse Folk Anledning til at bevæge Himmel og Jord, da den behøvende Sum til 1ste Marts næste Aar er opgivet at være 14 Millioner R. B. Men derfra gaaer Aarets Indtægter og 4 Millioner til Korn og Fødevarer, som ere betingede, og Sagen bliver da ikke saa farlig, især naar man betænker, at Rigsbankdalerens effective Værdi ikke er mere end 32 β Rb. og Courantdalerens 5 $\frac{1}{2}$ β . Under Forsamlingen listede jeg mig ned og talte et Par Ord med Fader Skriver fra Hovind, men kom netop betids nok tilbage for at opponere mod § 78 og den deri bestemte Inddeling af Stortinget. Denne blev dog antaget, men kun med een Stemme over. Siden lykkedes det mig dog at faae den i § 82 gjorte Bestemmelse, som jeg allerede i Committeen havde bestrebet, og hvorved Lagthinget fik Magt til at standse alle Forhandlinger,

fuldkastet, idet mit Forslag om, at et Forslag, som anden Gang blev afsløst fra Lagthinget, skulde afgjøres ved $\frac{2}{3}$ Stemmer af det forsamlede Storthing, blev antaget ved nogle og 90 Stemmer. Jeg blev tilligemed Bergenjerne samt Bradsbergs og Buseruds Amts Deputerede ansagt til Taffels. Prindsen fortalte den Mærkværdighed, at Hertugen af Angoulêmes Gemal (Dauphine) nu er anmeldt at have faaet en Søn paa samme Dag, som Kongen af Rom kom til Verden, endssjøndt Ingen hidtil har vidst noget herom. Efterat have drucket Thee og spist Aftensmad hos Falsen og Sverdrup, hvor ogsaa Mein var, vandrede vi hjem Kl. 9.

Den 11te Mai.

Morgenstunden anvendtes til at skrive i Dagbogen og et lille Brev til Paveles, om hvem Hount i Gaar fortalte mig, at han lider foruden af Koldsfeberen tillige meget af sit sædvanlige Onde i Fødderne. — Forsamlingens Forhandlinger vare alt begyndte, da jeg kom. Resten af Constitutions-Udkastet blev debatteret og decideret. § 108 om Børnepligten samt §§ 110 og 111 om Odsretten og Næringsfriheden bleve vidtløstigt afhandlede og alle desangaaende indkomne Betænkninger oplæste.

Bed Bordet blev jeg Fabricius's Sidemand, som fortalte, at foruden Briggen „Volland“ vare nu og Briggerne „Seagull“ og „Alart“ udgangne for at convoiere vore Skibe, og at de tvende sidstmeldte havde, da de løb ud, mødt et Par engelske Fregatter med en Convoi, der relig lod dem fortsætte deres Cours. — Rhytet siger, at C. Anfer skal være gaaet til Paris for at negociere og at Gouverneur Anfer er gaaet til Holland for derfra at tage over til London. Et Skib, tilhørende J. Aall, skal være taget af Svensken. Det svenske Parti har nu truet med, at Heltene i Rigssalen skulle komme til at blegne om et Par Maaneder. Bergeland var atter fremme med en Tale i Anledning af Børnepligten, men jeg var ikke saa lykkelig at faae at høre den. — I den Extra-Session, som Constitutions-Committeen holdt for et Par Dage siden, fik samme Bergeland en slem Ters af Sverdrup, da denne, idet han beviste Nødvendig-

heden af at antage udenlandske Mænd til Professorer, anførte som et Exempel Ørsted, der var saa hæderlig bekendt for sine Kundskaber, Skrifter og især af sine skarpsindige Recensioner*). Efterat Constitutionen var expederet, skred man til Valget af de tre Mænd, som skulde redigere samme, og dertil udnævnedes Sverdrup, Diriks og Weideman. — Efter Maaltidet gik jeg lige hjem. En Times Tid efter fik vi Besøg af Diriks, Middelfart og Lieutenant Schwarz. De tvende første ledsagede jeg et Stykke paa Hjemveien.

Den 12te Mai.

Formiddagen havde jeg til min egen Disposition og benyttede den til at affrive syv af Finants-Committeen opgivne Poster, som i Morgen skulde debatteres, samt til at skrive i Dagbogen. — Collett fik et langt Brev paa 16 Sider fra Pram, hvori han yttre sine varme Følelser for Norge, beklager sin Stilling og den Afvisning, hans Tilbud af sin Tjeneste fandt hos Rosenkrantz og melder, at han har skrevet til Prindsen om at blive ansat. Slaaer alt feil, vil han tage privat Tjeneste i Norge. I Sandhed, det er tungt for den varmtfølende, med mange Kundskaber udstyrede og kraftfuld virksomme Mand at være i en saadan Stilling. Han beretter, at Raas har overladt 5,000 Rdlr. til rentefrit Laan for Normænd i Kjøbenhavn, der mangle Penge til at kunne tage deres Examiners eller til at bestride Reisen til Norge og at denne tvethidige Person saaledes vil gjøre sig Venner af den uretsfærdige Mammon.

Al. 12^{1/2} gik Collett og jeg til Bærket. Steenstrup var i Fadderskab hos Forvalteren og Prindsen, som var bedt til Fadder, gjorde en Barselvisit. — Efter Maaltidet fulgte jeg med Falsen til Klein, som vi traf undervejs, og hos hvem de Tordenskyer traf sammen, som i Morgen ville bryde løs. Christie og Møtzfeldt vare paa Fagt i den nærliggende Skov og vi gik dem imøde. Efterat have røget en Pibe Tobak, van-

*) Ørsted havde i „Danck Litteraturtidende“ 1811 recenseret Wergelands Afhandling om et norsk Universitet. Udg.

drede jeg hjem og satte mig til at fuldføre og reenskrive en Drationchen til i Morgen for ogsaa at lægge mit Ord i Retten. Dermed blev jeg først færdig Kl. 11 $\frac{1}{2}$ om Aftenen.

Den 13de Mai.

Denne afgjørende Dag for vor Rigsforsamling oprandt klar, men kold. Før end jeg gik til Forsamlingen, skrev jeg et Brev til min Elisa. De fleste Deputerede vare mørke og inde-sluttede i dem selv og saae med Uengstelighed de vigtige For-handlinger imøde. General-Auditeur Berg traf jeg der og viste ham min Talestump. Kl. 10 $\frac{1}{2}$ begyndte Forhandlingerne, og efterat det sidst Passerede var oplæst, begyndte Debatterne om Finantsvæsenet. Wedel begyndte med en vidtløftig Recension over Finants-Committeens Indberetning og malede vort Penge-væsen med de sorteste Farver. Han fik vor formodentlige Gjæld opffruet til 30 Millioner Rdlr. S. V. Finantsraaderne bleve nu ophentede, og Wedels paa Erindringer og Formodninger støttede Tractat blev nu paany oplæst og af Tank meget flinkt besvaret. Omfider skred man til Botering af første Post, som seirede med en Overvægt af 66 Stemmer. Nu kom anden Post om Statsgjældens Garanti, og Debatterne begyndte paany og Finantsraaderne maatte atter frem. Sverdrup holdt nu en Tale, hvori han viste, at Pligt og Ære bød os at hævde vor Selvstændighed ved at offere vor Formue paa Fædrelandets Alter. Siden kom Mein med sin Tordentale, der nedskyllede Ironi og Alvor over Patrioterne, som af bare Omhed og Kjærlighed ville sælge os til Sverrig. Denne kraftfulde Tale, der snart fremlokkede Latteren, snart Alvorsblif og frempiblen de Taarer, aftvang Tilhørerne et Bravoraab med Hurra og Klap, som dog hellere maatte have været borte, og forstenede vore og Svenskens Bemær. Bergeland puttede sin Tale iommen og stod op for at klappe. Strax ovenpaa holdt Omsen en Prædiken, hvori han benægtede Rigsforsamlingens Ret til at indlade sig i Finantsvæsenet, og forresten var fuld af Vaas og Invec-tiver mod Finants-Departementet, hvorpaa Tank ikke blev ham Svar skyldig. Saa kom Pastor Versin med en velmeent lille

Tale og saa kom min Wenigheit. Havde de saa Ord, jeg talte, end intet andet Værd, saa havde de dog den Nytte, at de gave den brave Carl Stoltenberg Anledning til at gjøre et Tilbud af en Gave til de Fattige af 100 Tdr. Korn og af et Par tusinde Ditto, om hans Skib kommer lykkeligt fra Danmark, til Udlaan eller Salg for billigste Priis, et hæderligt Tilbud, som dog ikke blev efterlignet. Foruden disse blev der og i Anledning af første Post gjort nogle Bemærkninger af Major Sibbern og en Tale af Falsen. Ogsaa kom Carstensen til Slutning frem med nogle Strøtanter, som han beklagede vare meget adspredte, og lovede meget naivt, at han herefter vilde give endnu mere til de Fattige. Omfider gif det til Bøtoring og anden Post — den vigtigste — seirede med nogle og 70 Stemmer, efterat den havde faaet et lille Tillæg. Tank vilde, at Courant=Sedlen skulde indløses til hvad den gjælder for i Handel, nemlig 3 β , og talte der imod sin Interesse som Kjøbmand, men det blev ved S. B. Coursen 375, ifølge hvilken 1 Rdr. R. B. bliver 32 β og Courant=Sedlen 5 $\frac{1}{3}$ β . Med lettet Hjertet gif de Fleste af Salen, efterat denne haarde Dyst var forbi og Glæden yttrede sig ved Bordet i en Skaal for Norge og Rhein og i et Par Sange. Efter Maaltidet gif jeg til Falsen og Sverdrup, hvor Middelfart og Heyerdal, siden Rhein, Collett og Steenstrup samledes og hvor vi affrev Rheins Tale. Dermed bleve vi først færdige Kl. 10 og vandrede saa hjem glade over det lykkelige Udfald og den gode Sags Seir.

Den 17de Mai.

Jeg har nu tre Dage at gjøre Regnskab for og vil strax skride til at afbetale min Dagbogsgjæld. Den 14de bleve de fem øvrige Punkter af Finants=Committeens Forslag debatterede. Wedel, Løvenskjold og Cloumann havde meget travlt med Christie førend Forhandlingerne begyndte, og jeg hørte siden, at det angik Bonden Huvestad fra Bradsberg Amt, som vilde have Christie til at give ham Attest for, at han havde voteret „Rai“ til anden Post i Finants=Committeens Forslag, hvilket han selv og de ovenmeldte tre Personer vilde gjøre deres Ed paa, men

da Christie bestemt erindrede, at han havde sagt „Ja“ og en halv Snæes Personer omkring ham bevidnede det samme, fik han en lang Næse. Slige Kjeltringestreger kunne kun Mennesker, som ingen Vre have at tabe, indlade sig paa. Wedel opponerede som sædvanligt, men samtlige Poster gik dog igjennem. Fabricius fik Brev om, at Briggen „Volland“ har taget en svensk Raper og mødt en engelsk Fregat, som havde taget en dansk Kornskude tilbage fra en svensk Raper og advarede for en svensk Fregat og Brig, som krydser efter ham. Vor Brig og Engelsen sendte hinanden et gjensidigt Hurra. Prindsen havde været meget glad ved denne Tidende og communicerede den til Schwartz, som han kaldte ind til sig Kl. 7 om Morgenens, da denne spadserede endnu i Tøfler paa Gaarden. Senere ud paa Dagen skal Prindsen have været i slet Humeur, og om Eftermiddagen bestemte han at gjøre en Tour med Hegerman til Blafjær.

Den 16de blev paa Rigsalen den redigerede Constitution oplæst, Valg af Lov-Committee, Finants-Committee, Børnepligts-Committee og de tre Meddirecteurer ved Banken foretaget og da jeg havde afleveret mine Valgsedler til en Anden, fandt jeg det behageligere at ryge Tobak og drikke Grog paa Adjutant-Bærelset hos Schwartz og høre og fortælle Anecdoter end sidde i den lunne og qualme Sal. General-Auditeur Berg, Stoltenberg og Diriks gjorde os siden Selskab, og medens disse Herrer afhandlede Bajonettens bedste Indretning, fik jeg mig en liden Luur. En Over-Auditeur Olsen, som nylig er kommen fra Danmark, var der og som snarest. Gerhard Hofgaard, Licenciat Smith og en Strøm, der for ikke længe siden er kommen fra Tydskland og fortalte om den der herskende Enthusiasme for Norges Sag, saae jeg i Forstuen. Hofgaard søger nok om at komme i Embedstour. Præsten Bjerf og Major Gjentoft var ogsaa der. — Forhandlingerne bleve i Dag sluttede med Valg af nye Præsidenter, og blev da Sverdrup, som var gaaet syg hjem, kaaret til Præsident og Møhsfeldt til Vicepræsident. Næst ham havde jeg de fleste, nemlig 10 Stemmer. — Efter Bordet viste jeg Fader Bjerf Rigsdagsalen, hvor Wergeland sad og studerede og Løvenskjold havde en fortrolig tête à tête med en

Corporal Melbye, formodentlig om hvad der i Morgen skal opspindes i Anledning af Kongevalget.

Efter Bordet gik jeg hen for at see til Sverdrup og fandt ham til Sengs, omgivet af tvende Læger, Dr. Møller og Smith, der meente, at Kampherdraaber snart vilde gjøre ham god. Moxfeldt, Christie, Collett, Steenstrup, Middelfart, Heyerdal og Diriks kom og gik. I Anledning af Constitutionens Overleverelse til Regenten og Anmeldelsen af Kongevalget skal der forfattes en Adresse, og da Sverdrup var Patient, overdrog han mig at smøre noget sammen i den Anledning, hvilket jeg gjorde, efterat han havde meddeelt mig sine Ideer. Siden fuldendte Falsen og jeg det før ommeldte Billedgalleri. Sverdrup fik Brækvand efter Steenstrups Ordre og var i fuldt Arbeide med at expectorere sig, da jeg gik Kl. 9 $\frac{1}{2}$. Steenstrup blev hos ham og fortalte, da han kom hjem, at Sverdrup følte sig bedre. — En Jens Svendsen (valgt til Medlem af Børnepligts-Committeen) som var med Briggen „Volland“, har meldt, at denne har taget to svenske Kapere og convoieret 40 Skibe til Christiansand, som medbragte nogle og 30,000 Tdr. Korn; at Henne har skrevet, at han troer, vi ikke bør vove at sende flere Skibe efter Korn; at Kongen er reist til Kolding, og at man i Jylland rustet sig stærkt mod Svensken; at Benningens, der commanderer ved Hamburg, har formeent *Evecus* at trænge paany ind i Holsteen. Der har gaaet Rygter om en Bataille mellem Danske og Svenske, hvori disse skulle have mistet 1,600 à 2,000 Mand, men man veed ikke, om det er med Auxiliair-Corpsen eller andre danske Tropper.

Den 17de. Da Dagbogsgjælden var bleven clareret, vandrede jeg til Rigsforsamlingen. Sverdrup var kommet sig saavidt, at han kunde fungere som Præsident. Efterat de paany redigerede Forslag fra Finants-Committeen vare oplæste og antagne i deres nærværende Form, samt et Par Promemorier fra Toten og Hedemarken, af hvilke det sidste var heelt curieust, og hvori der foresloges at affasse Stiftamtmand, Amtmand, Visper og Fogder og fastsætte Præsternes Løn til 300 Rdlr., skred man til Kongevalget. Her anspændte det svenske Parti sin sidste

Kraft for at faae dette udsat, og da dette ikke lykkedes, men det, efterat Sverdrup og Falsen havde i en kort Tale viist, at en saadan Udsættelse vilde ansees af Naboer og de fremmede Magter for Frygttagighed og Mistillid til den gode Sag, kom til Votering, søgte Anker, som først skulde give sit skriftlige Botum, at undvige ved at votere for Udsættelse. Men da Sverdrup, understøttet af de fleste Stemmer, paastod, at Valget af en Konge allerede var vedtaget af Forsamlingen strax at skulle skee, og at Repræsentanterne vare forbundne til at udnævne en Konge, skjøndt det stod dem frit for at bestemme, hvem de vilde have, strandede Cabalen ogsaa her, og Anker med Consorter maatte bide i det sure Æble at udnævne Prinds Christian, skjøndt med det Tillæg, at det af Forsamlingen var gjort dem til Pligt. Med alle Stemmer blev saaledes Prinds Christian udkaaert til Konge og det sidste store Slag var vundet. Den skriftlige Votering varede til Kl. 4. Siden blev Adressen, som skulde følge med Constitutionen, oplæst og antaget samt en Deputation af 12 Repræsentanter valgt til i Forening med Præsidenten og Vicepræsidenten samt Secretairen at overlevere Prinds Christian Constitutions- og Udnævnelses-Acten. Efter et Kvarteers Forløb kom Deputationen tilbage, og strax derefter oplæstes Prindsens skriftlige Svar. Hount foreslog en Declaration til Nabolagten fra Rigsforsamlingen, hvori tilbydes dem fredeligt og venskabeligt Forhold, men i manglende Fald Kamp paa Liv og Død, og i den Anledning blev bestemt, at en almindelig Declaration til alle udenlandske Magter om det norske Folks Beslutning at ville hævde sin Selvstændighed skulde tilstilles Kongen til videre Proclamation. Først Kl. 5 kom vi til Bords, og der blev Norges Skaal druffet og Prinds Christians Skaal udbragt, efterat Visen „For Norge, Kjæmpers Fødeland“ og min Sang, „Norges Held og Christians Hæder“ vare sungne. Efter Maaltidet blev tracteret med Punsch, og et lille Normandslag samlede sig hos Staldmester Raas, hvor der blandt andre blev sunget følgende:

Carl Stoltenbergs Skaal:

Den, som Norge ærligt mener,
 Den, som under Norge vel,
 Han hver Normands Agt fortjener,
 Han skal nyde varigt Held.
 Stoltenberg var blandt de Brave,
 Han udstrakte kjærlig Haand;
 Stor og ædel var hans Gave,
 Stor og ædel som hans Aand.

Siden besøgte vi Falsen og Sverdrup. Der fandt vi Hagbart Falsen, Mogensfeldt, General-Auditeur Berg og Provst Middelfart ved en Risengrød og et Fad Fisk, og efter Maaltidet blev der atter Sang og Klang. Vi kom først hjem Kl. 12 $\frac{1}{2}$. — Steenstrup havde i Dag sat paa Løvenskjold for hans Bagtaleser, og Samtalen blev temmelig heed. Havde det været paa et andet Sted, var det nok kommet til haandgribelig Afgjørelse; men det har da Kammerherren tilgode. — Til Rigsdagshistorien hører, at Lensmand Lysgaard, som er Bergelands Sidemand, sagde til denne, da Rein havde endt sin Tale: „Den Tale var 20,000 Rdlr. værd fra Wenersborg“. Prindsen har bestemt Overmorgen til at mødes med Rigsforsamlingen for at afgive sin Bestemmelse i Henseende til Constitutionen og Valget.

Den 18de Mai.

Beg kom i Dag lidt sildt op. Lidt hen paa Formiddagen kom Præsten Heherdal og blev i Følge med os Kl. 11 til Eidsvold. Forsamlingen aabnedes Kl. 12. Declarationen, efter Hounts Forslag forfattet af Sverdrup, blev oplæst og antaget med den Forandring, at vor Forventning om Englands Bifald, grundet paa visse Udtryk i dets Fredstractat med Sverrig, skulde udelades. Siden blev det Exemplar af Constitutionen, som skal overleveres Kongen, underskrevet og beseglet af samtlige Deputerede, efterat Wedel havde moveret om, at der skulde tilføies en Anmærkning om, at Constitutionen var antaget ved

Stemmesleerhed, og blev underskrevet af alle, skjøndt der i mange Poster var Dissents. Men man fandt denne Snak unødvendig og at Underskriften som Eden burde være uden Forbeholdenhed, da jo Enhver kunde faae Udskrift af de til Protocollen førte Demonstrationer. Underskrivningen varede til Kl. 4. Siden kom Kammerherre Petersen med en Anke over Bergelands fornærmelige Udladelser mod Rigsforsamlingen i hans første Tale og paaastod, at han maatte gjenkalde hine. Christie erklærede det samme, og en stor Pluralitet var enig dermed. Bergeland havde stukket paa sig, men blev hentet op af Musketeer Løstenæs, en brav Bergenhusen, der gjorde en Mine, som lod til at betyde: „Jeg skal nok bringe ham levende eller død“. Omfider kom corpus delicti og da Anken mod ham paany blev fremsat, snakkede han en Hoben frem og tilbage og hængslede sig under Løvene. Men Diriks betydede ham, at Forsamlingen var hans Dommer. Sverdrup opfordrede ham nu og med det samme til at gjenkalde sine Beshyldninger mod dem, som i Februar havde været samlede med Brindsen. Bergeland hængslede sig under Anker, som senere havde læst hans Tale og erklæret, at han ikke fandt noget fornærmeligt deri, hvorved han slemt compromitterede sig, da han som Præsident havde lydelig yttret sin Misfornøielse over bemeldte Udfald. Tillige prøvede han om, at bemeldte Samling og Hylldning paa Eidsvold vel som enkelt Handling var uretmæssig, men dog i Betragtning af Omstændighederne og Følgerne retmæssig, og maatte nu taale den Bemærkning af Sverdrup, at han ikke kunde indlade sig paa et saa ulogisk Raisonnement. Til Slutning maatte han dog bekvemme sig til at gjøre Forsamlingen en Reserklæring, hvorover hans Clienter bleve meget gramme. Grøgaard lod ved samme Leilighed nogle Ord falde om dem, som havde udspøjet Gift og Galde, og fandt det meget heltemæssigere at udsfælde en heel Forsamling end en enkelt Person. Men Sverdrup var af modsat Mening og understøttede den med følgende Exempel: „Versom Noget vilde udsfælde den hele engelske Nation, vilde denne formodentlig lee ad Daaren; men fornærmede han en enkelt Engelsemand, vilde

denne formodentlig boxes med ham". Til Slutning blev man enig om en almindelig Amnesti og Forglemmelse af alle Stridigheder, ligesom Sverdrup forud havde erklæret, at han vilde afbede og ønskede glemte, hvad Bitterheder der under Debaternes Hede maatte været ham undslupne.

Kl. 5 kom vi til Bords. Men hos Prindsen blev der ikke Taffel før Kl. 7. En stor Deel af Forsamlingen var buden til et lille Galas i et af Spiseværelserne. Førend dette begyndte var jeg i Besøg hos Falsen og Sverdrup, hvor Mein og hans Broder Majoren vare. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ gik vi til Galasæt. Sverdrup og Falsen aarsagede sig. Der var vel omtrent 40 Patrioter, som ved en Bolle Punsch sang fædrelandiske Skaaler: „De tre høie Ord“, Zetlitzs: „Vort elskede Norge“, min: „End Norge paa sin Klippefod“, „Norges Løve rejser sig“ samt Meins og Stoltenbergs Skaal. — Ved Bordet blev drukket den fraværende Præsidents og den nærværende Hegermans Skaal og til Slutning Prindsens. Kl. 12 ranglede vi hjem. Capitain Holsteen, som fulgte et Stykke med, havde god Forhaabning om, at hverken England eller Rusland vilde have noget imod Norges Uafhængighed; ogsaa meente han, at Aarsagen, hvorfor Ponte-Corvo er bleven feteret af de Allierede, er, at han er Medvider i den nu til Modenhed bragte Conspiration mod Napoleon, der formodentlig i flere Aar, og maaskee lige fra Invasionen i Spanien, har været i Gjære og at han derved har haft en Klemme paa dem, som nu bortfalder. I Aalborg Aviser fra Begyndelsen af denne Maaned staaer en kraftfuld Proclamation fra Napoleon til den franske Armee kort førend Kronens Afstaaelse. General Caffarelli har foranstaltet en Revolution i Garonne-Departementet og hans Løsen er: „Napoleon, Vren og Fædrelandet“. Napoleon har modtaget Elba og 5 Millioner Francs Pension, og begjært Bibliothekerne i Fontainebleau samt alle sine Stads-equipager, som han dog neppe vil have Brug for paa Elba. Han skal ellers have sagt: „Den sidste Mænd og den sidste Daler i Frankrig er min“.

Den 19de Mai.

Denne store, Norge evig uforglemmelige Dag, da Krandsen skal sættes paa den Friheds-Støtte, som Normænd reiste sig, begyndte mild og sjon; kun enkelte Skyer viste sig paa den lyse Vaarhimmel og ganske flyfri og uformørket tør vi ikke haabe at see vor Frelses- og Hæders-Dag oprinde og henglide. Kl. 10^{1/2} kom vi først afsted, og Rigsdagsmændene vare alt samlede paa Salen, da vi kom. Jeg maatte altsaa ile med at faae mig iført min Præstekjole, som hang paa Adjutant-Bærelset, og hørte imidlertid en klagende Stemme i en Seng. Det var Capitain Munch, Maleren, som for nogle Dage siden er kommet tillige med Overauditeur Olsen fra Kjøbenhavn og nu maatte trækkes med Koldfeberen. Præsten Stabel laante mig en reen Bibekrave og saaledes begav jeg mig i fuld Ornat paa min Plads. Efter en halv Times Forløb kom Prindsen. I Spidsen af Toget var Rigsforsamlingens Deputation med Præsidenten etc.; dernæst kom Grev Schmettow, Regjeringsraaderne, Bisperne, Falbe, Wibe og A. Berg, Treschow etc. Efter dem kom den udvalgte Konge, og Toget sluttedes af Adjutanterne. I en kraftfuld og vel udført Tale anmeldte Prinds Christian, at han modtog Kronen, som et frit Folk rakte ham, og endte Talen med at besværges Constitutionen, hvorpaa Sverdrup stod frem og opfordrede Forsamlingen til at aflægge Eden, som han foresagde og som gjenlød fra alle Munde. — Himlen hørte Kongens og Folkets hellige Ed, og gid den Algode give begge Kraft til at holde den ubrødelig! Næsten intet Die var tørt, og en hellig Følelse udbredte sig over den hele Forsamling i denne store høitidsfulde Time. Nu lød efter Præsidentens Opfordring et „Held Norge!“, „Held dets Konge!“ og nu tordnede Kanonerne og Salen svingrede af et tredobbelt Hurraraab. Kongen lod derpaa Holten forelæse sine Skrivelser til Danmarks Konge i Anledning af Norges Beslutning at ville være fri og i Anledning af det lagte Beslag paa de herværende Brigger samt Billes og Rønborgs Opfordringer til Fæstningernes, Kaserernes etc. Overgivelse, item Kongens Svar og Prindsens Svar til Bille og

Vonborg. Holten begik under Læsningen en besynderlig Duf ved at læse Philosophi for Pligtsøielse, hvori Kongen rettede ham. Efterat Alt var tilende paa Salen, toge vi til Kirken Kl. 12^{1/2}. Kongen escorteredes af det ridende Jægercorps, anført af Major Nielsen. I Kjørren med mig var Major Rein, og vi maatte døie megen Støv. Tjenesten begyndte Kl. 1^{1/2}, og efterat en Psalmes var sunget, besteg Veganger Prædikestolen og for det meste vrøvlede over en Time over Himmelfarts-Texten og sluttede med en Apostrophe til Kongen og en til Rigsforsamlingen, hvori der var enkelte gode Steder, men ogsaa en Portion Egoisme. Efter Tjenesten toge vi en Dejeuner i Vegangers Have, hvor der var dækket et stort Bord. Kongen og Rigets fornemste Mænd vare i et Lysthuus.

Bed Bordet blev sunget: „Stig, Christian, op paa Haralds Stol“, derpaa „Storm-Marsch“, „Normands Dnsfer“ og saa Kronprindsens Skaal til min Sang: „Dit Faderblik med Længsel skuer“, Alt under Kanonerne Torden. — Efter Maaltidet var jeg hos Falsen og tog Afsted med ham og Stoltenberg, som var der. Jeg ventede paa Sverdrup til Kl. 9^{1/2} og vandrede saa hjem i den blide Aftenstund.

Den 20de Mai.

Formiddagen blev anvendt til Indpakning af mit Løi, til at indføre Gaarsdagens Begivenheder i min Dagbog og affkrive til min Nabo paa Rigssalen, en Muffeteer N. Johansen Lof-tesnæs, en ægte Normand og brav Bergenhusen, de af mine Viser, som ere blevne sungne, og som han har udbedet sig af mig. Kl. 1 forlod jeg Lysager og sagde min Vært, fordm Sergeant, nu Uhrmager og Jordbruger, Ole og hans Gemal Farvel, formodentlig for bestandig. I Adjutant-Værelset fandt jeg Diriks med Flere ved et Glas Madeira. Even Lande, som har plaget alle Jurister og især Diriks med at faae afflaffet, hvad han kalder Farbror-Retten, nemlig Brødrenes Odelsret fremfor ældste Sønns Døttre, kom nu og med samme Snak, og i den Anledning blev følgende Vise af mig digtet:

Med Even Landes Farbror-Net
 Vi har vor fulde Hyre,
 Og Diriks er alt af den mæt,
 Men vil nok Numlen styre.
 Han lander ei, hvor Lande boer,
 Han sander ei, hvad Lande troer,
 Og lider ei den Farbror-Net,
 Men kalder den Uhyre.

Siden var jeg paa Salen for at underskrive Protocollen. Sverdrup bad mig gjøre en Enigheds-Sang, og jeg maatte da atter gjøre et Vadutspring med min Pegasus og galoppere sammen følgende:

Om Fædrelandets Alter træde
 Vi, Norges Sønner, Haand i Haand,
 Og Norge seer med Moderglæde
 Til hver, som eier Fædres Aand.
 O! helligt er os hendes Navn,
 Dmt slattes hun i Sønners Favn!

Med ærligt og med enigt Hjerter
 Vi høre vil vor Moders Røst,
 Og hvad hun moderlig os lærte,
 Skal gjemmes troligt i vort Bryst.
 Ja Haand i Haand og Favn i Favn
 Vi signe vil vor Moders Navn!

Denne Sang tilligemed den af „Høstgildet“: „Enige Brødre, det ville vi være“ bleve sungne ved Bordet og Enigheds-Skaal druffet, hvorpaa Ven og fordums Fjende toge hinanden i Haanden. Siden vare vi paa Rigsalen for at høre det sidst Forhandlede oplæst. Til Slutning oplæste Commandeur Fabricius en vakker Opfordring til Enighed, og samtlige tilstedeværende Medlemmer af Rigsforsamlingen sluttede Favn i Favn en Broder-kjæde med Forglemmelse af al fordums Strid. Wedel og Løvenskjold vare ei tilstede. Nu lavede alle sig til Reisen, og de, som her havde lært at kjende og agte hinanden, afskedtes ad med rørte Hjerter. Det var i Sandhed en alvorlig og høitidelig Stund og gid de Følelser, den vakte, maatte bevares i ærlige og gode Hjerter.

Christiania den 22de Mai.

Kl. 10 gik vi i Kirke og hørte en god Prædiken over den befalede Text: Ps. 12 C., 1 V. Efter Prædikenen besøgte jeg Sverdrup, som ikke befinder sig ret vel, og traf der Hersleb og Poul Hofgaard. — Vi spiste Kl. 1 for at komme betids til Byens Kirke, hvor alle Embedsmænd og Corporationer skulde modtage Kongen. Han kom til Hest Kl. 2 eskorteret af det ridende Corps og ledsaget af Byens Repræsentanter og hele Adjutantstaben. Toget begyndte nu. I Spidsen Vech og Bugge med Geistligheden Par om Par, saa Kongen, derpaa Repræsentanterne, Statsraadet etc. Acten aabnedes med Skabningens Halleluja, som blev taalelig godt udført, skjøndt det for mig ikke tog sig saa godt ud, da jeg sad bag Orkestret i Choret. Saa besteg Vech Prædikestolen og holdt os, just ikke varme og vaague, men snarere det Modsatte. Efter Prædikenen blev istemt: „O store Gud, vi love Dig!“ med fuldt Accompanement. Vech gik nu ned paa Kirkegulvet og fremsagde et, jeg troer af ham selv forfattet Vers, som jeg ikke kunde høre. Kongen holdt fra sin Stol en kort hjertelig Tale til Folket, som besvarede med et svingrende tredobbelt Hurra. Han forlod derpaa Kirken og red gennem Gaderne, hvor Borgereskabet og Militairet paraderede, til sit Palais, hvor han atter modtoges af alle Corporationer og gav disse Audients i følgende Orden: 1) Regjeringsraaderne, 2) Stiftamtmand og Byens Repræsentanter, 3) Geistligheden (hvorover Grev Schmettow blev meget bøs), 4) Universitetet, 5) de Militaire og 6) udenbyes Embedsmænd. Til Geistligheden, for hvem Vech førte Ordet, sagde han: „At han stolede paa Anvendelsen af deres Indslydelse til Religionens og den gode Sags Fremme“. Med Følelse talte han og om denne Dags Bigtighed for ham, da han paa den blev confirmeret for 10 Aar siden, kom til Christiania for et Aar siden og nu havde holdt sit Indtog som det elskede Norges Konge.“ Gamle General Stricker var og krøb ud ved denne Leilighed, skjøndt 84 Aars Olding og ligesaa Lumholtz, der er et Aar ældre, og som havde ladet sin svingrende Stemme høre i Kirken.

Om Eftermiddagen besøgte jeg Otto Collett, hvor jeg traf

Faber, Bauman, Rosenkilde og Dr. Munk fra Frederiksstad. Siden var jeg hos Holm for at høre, om Mein var kommen, men fik at vide, at han først ventedes om et Par Dage. Diriks var der. — Kl. 9 om Aftenen vandrede jeg med Pavels's, Hount og Tersin for at besee først Uereporten, der var bestruffet med Grantræ og paa den ene Ende havde C F og paa den anden Norges Løve, paa hver Side en Balustrade, hvor Damerne stode og strøede Blomster, og Jomfru Winge havde overrakt Kongen en Subscriptions-Liste, hvorpaa var tegnet for 12,000 Lød Sølv, et Par hundrede Lød Guld samt Kobber, Jern, Korn etc., som offredes paa Fædrelandets Alter. Derfra gik vi til Anfers Have, der var illumineret med Smag. I Baggrunden af Hovedgangen var et Transparent, som forestillede en Støtte med Kongens Krone og Chiffre og Emblemer af Vasces og en Hund, som Sindhillede paa Enighed og Trofskab, med en poetisk Underskrift af Pavels. Bag samme skjænkede Flor Punsch for den høistærede Pøbel, thi andre kunde og vilde ikke trænge sig frem. I en af de tvende illuminerede Pavilloner var anrettet for Kongen en liden Refraichissement. Ved Siden af Haven laae et illumineret Skib behængt med alle Nationers Flag. Folkestimlen var stor og jeg havde Møie med at bringe tvende af Pavels's Børn, som jeg havde ved Haanden, med hele Lemmer tilbage. Kl. 10½ gik vi hjem og hørte en halv Time efter Kanontorden, som signaliserede Kongens Ankomst i Haven. Tersin og jeg vare paa Veien til at gaae derud, men befundede os og foretrak Sengen.

Den 23de Mai.

Til Gaarsdagens Nyheder hører, at der er fabrikeret 16 Kammerherrer og 8 dito Junkere, hvilket er lidt slaut, især da saa agtede Mænd som Hegerman og Fabricius ere deriblandt og formodentlig derved udelukkede fra Folkerepresentationen. Harthausen er bleven Overhofmarskalk og Generallieutenant, det sidste er og Staffeldt og Lomzow blevne, Schmettow General, Raas Hofmarskalk og Elisen Staldmester. — I Anledning af Kammerherrevæsenet begik jeg en snurrig Feiltagelse. Da vi

vare samlede ved Kirkeporten, traf jeg Generalauditeur Berg, som med en tilshyneladende fortrædelig Mine fortalte mig om det Snavs, han havde faaet bag paa, hvortil jeg, som tog det i bogstavelig Forstand, svarede ganske trofskylbig: „Det gaaer vel af igjen!“. Først nogen Tid efter hørte jeg om Kammerherrefabricationen og saa de tvenne Knapper, paa hvilke den tilkommende Nøgle skal hænge, og begreb da først min Feiltagelse.

I Formiddags var jeg i Visiter hos Berg og Harthausen, som ei vare hjemme, hos W. Boisen og hans Broder Didrik, hvilken sidste spaaede, at den norske Trælafst ei vilde finde Af sætning herefter, og saa hos Raas med en bestilt Strophe i Anledning af en lille Høitidelighed for Kongen paa Ladegaardsøen. Jeg maatte endelig opvarte Hofmarskalkinden, der laae som Patient paa en Sopha og havde Tulstrup hos sig. — Den Efterretning, at jeg var ansagt til Taffels i Dag, var mig saa meget mindre behagelig, som jeg hellere havde siddet til Bords hos Bavel, der havde et Pikkenik for adskillige Rigsdags- og andre Mænd, hvorved jeg skulde have været en ædende og syngende Gæst. Jeg fik netop gjort et kort Afskedsbesøg hos Sviger-mama og ilede saa hjem for at gjøre mit Toilette. Kl. 4 spadserede jeg i fulde Pontificalia til Majestæten, hvor jeg skulde være ansagt til Marskalkstaflet. Der fandt jeg foruden Harthausen, Hassner, Raas og Elisen, som høre til Hoffet, samt Stiftamtmand Schouboe, Rigsdagsmændene Diriks, Cancelliraaderne Dahl og Heiberg. Bisp Bugge var der og. Vi spiste alle ved Kongens eget Bord, og der var, saavidt jeg kunde mærke, intet Marskalkstaflet. Der blev pratet ganske ugeneert som hos den forbums Prinds. Efter Taflet havde Diriks, Dahl, Heiberg og Bugge privat Audients, og den sidste fulgte derpaa med mig til Bavel, hvor der efter en Times Pasfiar og Smøgen blev spillet, ædt og drukket til Kl. 12. — Rygtet siger, at engelske Fregatter blokere de norske Kyster; men Harthausen erklærede, at intet Officielt havde herom, saalidt som om det bebudede engelsk-russisk-østerrigsk-preussiske Gesandtskab.

Eger den 24de Mai.

Jeg naaede frisk og vel mit Hjem Kl. 9^{1/2} og var hjertelig glad ved at finde Alting vel der og komme i Rolighed igjen efter næsten 7 Ugers Tummel og Urolighed. Gud give nu, at Værket, som er fuldendt, maa lykkes og bestaae, da vil Mindet om det vigtige og i mange Henseender interessante Møde blive dobbelt behageligt. Hvordan end Udfaldet bliver, saa er dog Nationalaanden vaagt, og givet et mægtigt Stød fremad, og om vi falde, beder og haaber jeg til Gud, at vi maa falde med Hæder.

Held Norge! Held Norges Konge!
